

kimavec, mihalšček



vinotok, vinšček



listopad, andrejšček



gruden, prosinec



učenost

obilje

streznitev

mir

mali srpan, jakobešček



počitek

VESTNIKOV
MESEČNIK

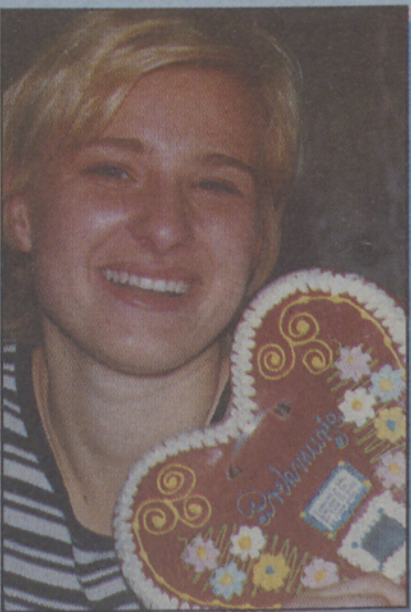
četrtek,
26. decembra,
1996,
21. številka

1997

pen

Vse dobro
van želén!

veliki traven, risalšček



ljubezen

veselje



rožnik, ivanšček

potenje



veliki srpan, mešnjek

stanovitnost



mali traven, veliki traven

brstenje



sušec, mali traven

razposajenost



svečan, sušec

upanje



prosinec, sečenj

**BABICA JE BILA
JUGOSLOVANKA!**



GRAFITI

Piši, kakor veš, zida
rušiti ne smeš!

BITI MARKU NEJE GREJ!!
TOU JE SPOT IN SRAMOTA!
FALA BOUCE R. NOJAN

Saj ne boste verjeli, pa je le res: še vedno so posamezni subjekti, ki sredi naše lepe dežele na prefinjen način pozivajo k vrnitvi k staremu, prežvelemu. In za tako nesramno balkansko državnotvorno-politično propagando izkoriščajo koga drugega kot otroke! Zgodilo se je ob dnevu odprtih vrat osnovne šole v Črenšovcih – učenci so se resnično potrudili, pripravili dobrote iz babičine skrinje, od koder je (očito) tudi pamfletski predpasnik. Pa naj bo, pomemben je dober namen, tega so šolarji gotovo imeli, in navsezadnje bodimo veseli, da jim je ob okusni hrani politika deveta briga! Foto: Lipe

PO SOBOTI HODIJO

ODKRITJA!

KOSMATI MOZAKI



Začelo se je z gostilniškimi govoricanami, nadaljevalo ob klepetih gospodinj na ulicah. Mestne občine Murska Sobota in nato vse skupaj eksplodiralo z materialnim dokazom – pričujočo fotografijo: čisto brez dvoma je, da po Soboti hodijo nove uniforme (natančneje: ljudje, oblečeni vanje), imajo velike kompetence in se ozirajo za avtomobili oziroma tistimi, ki jih parkirajo. Modro, zeleno ali kako drugače. V redakciji Pentut smo porabili kar nekaj dni, da smo ugotovili, za koga gre – ni vojska in ni policija, niso gasilci in ne civilni zaščitniki. Če je Lipetova informacija točna (in je!), se jim reče »politeseki« ali »politesi«.

foto: Lipe

**Tonček in Zdenko,
to je lepi par!**

KDAJ SPRAVA?

Leto, ki mineva, je med drugim zaznavomalo staro razhajanje med Marki in tistimi, ki to niso. Nič drugače ni niti ob koncu '96., čeprav je tik pred izdihom (letu!). Redakcija vedno miroljubnih in kooperativnih Pentut naslavlja na vse, ki so podžigali tovrstna nasprotja, tole pobozno sporočilo: nehaite se drezati, nehaite se deliti, ker na to komaj čaka zunanji sovražnik, ki je medtem morda že vdrl v naše vrste in samo še stopnjuje napetost. Levi breg reke Mure naj se ne da, prav tako ne desni! Izkoristite leto, ki prihaja, za mobilizacijo vseh moči, za razširjanje strpnosti, da bi vsi skupaj zaživel srečnejši jutri.

P. S.: Pridržujemo si pravico, da zgoraj zapisano željo ob naslednjih volitvah uporabimo za enega od volilnih programov.

ŽUPANSKA SLIKA Z GOSPO

Pravzaprav boste tisti, ki ste poznavalci domače politične scene, takoj vzklili: »Kakšna županska slika neki! Saj je med štirimi možakarji eden, ki ni več župan!« In boste imeli v mislih sredinskega, gospoda Andreja Gerencerja. Pa vam v Pentutah lahko zagotavljamo, da je vaš ugovor vendarle plod nepopolnega poznavanja – čeprav je soboški župan že državnozborski poslanec, je do županskih volitev tudi še (nepoklicno kajpak) mestni oče. Njegov levi sosed, pa tudi oba desna, resno in trdno ostajata v županskih stolčkih. In sicer Ludvik Kočar, Jože Kavaš in Franc Cipot. Skrivnostna gospa (skrajno levo, a samo na fotografiji!) pa je prva dama informiranja v pokrajini, Irma Benko.

Foto: NJ



Kak ste vi
fajn ...

ZA ŽENSKE IN MOŠKE ...

... IN ZA VSE

**NOVOLETNI
VOŠČILNICI**



**Pokaži kaj
maš!**

Kakšne Pentute bi bile to,

če v zadnji številki leta ne bi objavili novoletnih voščilnic. Ne, ni nam jih zmanjkalo, celo preveč jih imamo. Odločili pa smo se za dve. Prvi se reče umetniška domača obrt in je asociacija na življenjske sladkosti, ki vam jih (seveda!) želimo tudi v prihodnjem letu. Upamo, da je štrleča skulptura vseh tako ženskemu kot moškemu občinstvu, Pen pri tem ne dela razlik!

Foto: Lipe

Če pa mislite,

da štrleča voščilnica ni po vašem okusu (ampak prej se še enkrat prepričajte in si jo v miru oglejte), ponujamo še drugo. Zavedamo se namreč, da nas ne bere (gleda) samo ženska in moška populacija, ampak da ste tu še otroci in drugi mladoletniki. Dečko na fotografiji se je lotil težkega dela, da bi pokazal, da nas kljub najlepšim željam tudi v prihodnjem 1997. letu čakajo odrekovanja, problemi in trd boj za vsakdanji kruh. Tudi s sekiro, če je treba.

Foto: Lipe

**Stiljc (teta),
odi no na pén!**



G. NOVAK - TOBAK Z DAMO

21 + 1 MAGICNA FORMULA:



**POVOLILNA
DRUŽABNA
SREČANJA**

V času, ko na slovenski politični sceni mrzlično iščejo najustreznejšo formulo za sestavo vladne koalicije (3 + 1, 1 + 3, 6 - 2, 4 : 7, 8 x 1 je le pet najpogostejše omenjanih variant), smo ugotovili, katera je prava na tako imenovani mikroravni. 21 + 1! Gre za posrečeno kombinacijo mladostne zagnanosti, izkušenj, ženske očarljivosti in moškega napuha, ki gotovo ne more razočarati.

Drugače pa je na fotografiji 21 svetnikov soboške mestne občine, dvaindvajseti (ali +1) pa je državnozborski poslanec in (še) župan. Fotografija bo prvič objavljena v premierni številki Soboških novin. Foto: Lipe



**Mi ga spet
žingamo!**

Dolgoletni soboški (da ne bo zamere: tudi gorički) trgovec, ki ga poznate malone vsi kadilci (iz tistega obdobja je tudi vzdevek iz naslova) in nosilci modne obutve! Gospod Ludvik Novak je spoznal damo, s katero je po volilni zmagi LDS (ali pomladnih strank, kar vam je pač bližje) dobre volje poziral tudi pred Penovim fotoaparatom. Sprva je sicer nekaj nergal čez vreme, češ da je pretoplo, da bi ljudje začeli množično kupovati zimsko obutev (jezi se, čeprav je fotoutrinek prav s »fešte«, ki je bila namenjena njegovi uradni upokojitvi). Potem pa se je le spustila pod ničlo. Temperatura. In kupci so kar drli v prodajalne, da bi otrokom, tetam, pivskim družabnikom, taščam, sosedom, nekaterim tesnim prijateljem in sebi kupili tople zimске čevlje. Tako se je sprostil tudi gospod Novak in prešerno zaplesal. Se v salonskih, jesenskih čevljih in v družbi dame, katere identitete Penute ne bodo razkrile!

foto: IG



Treje najboljši s smuka v Franciji - od leve drugouvršteni Werner Franz, v sredini zmagovalnik Fritz Sirobi, desno tretjuvršeni Patrick Ortler. Telefot: B

Danes ob 12. uri na sporedu moški superveleslalom

Penova premiera v svetovnem pokalu

OB MARIBORČANU PETRU PENU, KI BO DRVIČ NASTOPIJ NA TEKMI ZA SVETOVNI POKAL, DANES NA ŠTARTU SE ALEŠ BREZAVŠČEK, JERNEJ KOBLAR IN MIRAN RAVTER

Danes ob 12. uri bo v Val d'Isere na sporedu še moški superveleslalom, ki so ga v nedeljo morali prestaviti zaradi smučaške tekme. Slovenci bomo imeli štiri tekmovalce, današnja tekma pa bo "kralj" 23-letnega Mariborčana Petra Pena v svetovnem pokalu. "Šesto mesto v Oberegenu in deveto v Naxosfeldu na tekmah ..."

jal Velenčan Miran Ravter. 25-letnik Jernej Koblar nam je dejal, da bo vrne podobno, kot so ga ime knji. "Superveleslalom pa že dolgo vozil, tako da ne vem, v kakšni formi je dejal Koblar. ..."

PEN NA SVETOVNI BORZI MESEČNIKOV!

Neradi se hvalimo, ampak ob takih mejnikih, kakršen se je prav našemu mesečniku zgodil sredi zadnjega meseca v letu 1996, moramo zapisati vsaj kakšen stavek: Po posredovanju menedžerjev iz zahodnošvicarskega kantona Unterwalden smo namreč prišli v ožji izbor natečaja za najbolj redno izhajajoče mesečnike v državah na novo razvijajoče se demokracije. Kljub ostri konkurenci mesečnikov s Češke, Romunije, Spodnje Saske, Madžarske, Besarabije in celinskega dela Poljske nam je uspel veliki met: uvrstitev na osrednje tekmovalstvo za svetovni pokal! Premiera bo takoj v začetku naslednjega leta, in to so opazili tudi kolegi v nekaterih slovenskih osrednjih časnikih (kot lahko vidite). Kako se bomo odrezali na svetovni mesečniški borzi, kjer bodo še ostreje ocenjevali rednost in kakovost izhajanja (iziti mora vsaj ena številka mesečno, in to vsaj šest mesecev zapored!), je zdaj težko napovedovati. Vsekakor pa lahko na straneh Pentut odločno obljubimo: ostali bomo na pravi poti, z vami in za vas, dragi bralci (in še prej bralke)!

- Prvi z leve:**
- med zadnjimi sinovi pokrajine ob Muri, ki je sestopil z mehiških bregov,
 - goreč pristaša in aktivist pogorelih Zelenih,
 - trenutno predsedujoči prekmurski lev (kralj živali), sicer diplomirani inženir,
 - nekdanji državnozborski poslanec,
 - eden od predsednikov NK Mura in avtor ure na stadionu v Fazaneriji.

KVIZ



- Prvi z desne:**
- specialist internist - kardiolog,
 - nekdanji nogometaš,
 - v prejšnjem mandatu poslanec Državnega zbora,
 - zdravnik slovenske nogometne reprezentance,
 - na tri četrt poti do direktorja soboške bolnišnice.

Odogovorov, kdo sta skrivnostni osebi, ne pošiljajte nikamor!

(Vetiser: Iliv Kežič in Najob Češorok)

KJE SO PSICE?

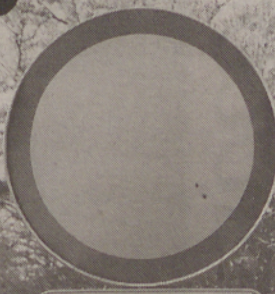
Novic iz živalskega sveta v Pentutah načeloma sicer ne objavljamo, a tokrat so nas na to opozorile predvsem razjarjene bralke. Počutijo se namreč ogrožene oziroma menijo, da družba namenoma zapostavlja štirinožne predstavnice nežnejšega spola. Ni je namreč opozorilne table, kjer bi nekaj napisali (ali narisali) psičkam, psicam, pesjankam in kar je še nazivov za človekovo najboljšo prijateljico.

Povsod samo prepovedi in opozorila psom, kot da bi bili edini spol na svetu! Pentute upravičen protest borke za enakopravnost spolov pri štirinožcih (svoj sedež imajo v Dutovljah, poslovalnice pa širom po Sloveniji, tudi v Pomurju) podpirajo. In s fotografijama dokazujejo, da ni iz trte izvit. Povsem ob strani pa lahko pustimo dejstvo, da se pravopisna napaka (glej fotografijo!) sploh ne bi zgodila, če bi v Sloveniji priznavali enakopravnost psom in psic: prav nihče namreč ne bi zapisal: Pozor, hu! Ta psica - pri psih pa se T prikrađe kar tako, neopažen ...



**Hau, ne
mijau!**

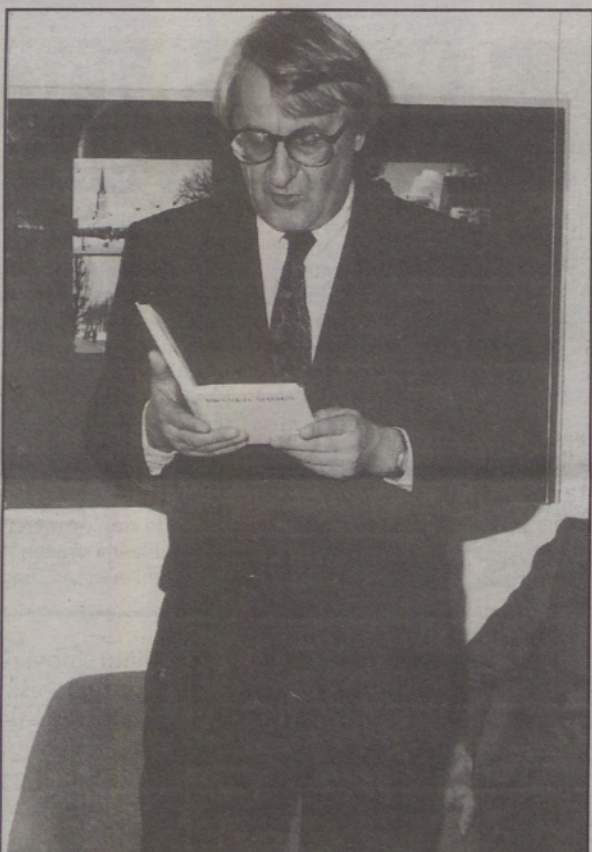
**DISKRIMI
NACIJA**



Dovoljeno za
pse na vrvičih,
obvezna uporaba
smetišnice!

MI SMO SAMO SPOZNANJA, DA SMO

Šele takrat, ko človek shodi (ko se je v preteklosti postavil na noge), zazna in spozna svojo človeško verzikalo, svojo pokončno hrbtenico, vseobsežnost: izmeri vse štiri strani nebā, občuti korenine pod nogami in nebesno streho nad glavo. Da bi preživel, je izdelal orodje, da bi branil sebe, je izdelal orožje. Potem je odšel v poljano, okrog hriba, do reke, jezera, morja in spoznal, kje živi, kdo so sosedje. Osvojil je znanje in ga dajal dalje. S pogledom je ocenjeval tujce, s stiskom rok je potrjeval kupčije, dogovore in sprave. Zasnoval si je družino, zasadil drevo, sezidal hišo in postavil hram. Namesto poganškega življenja je sprejel vero. Dal se je krstiti. In prišel je do biblijske resnice, da Bog je. Kajti človek mora v nekaj verjeti, verovati. A od tod dalje se začnejo moralni in idejni nesporazumi, kajti nekateri so verjeli v več bogov hkrati, v blagovno zamenjavo in denar, v nasilje in osvajanje. Drugi so verjeli v čudesa, nadnaravnost, karmo. Tretji so verjeli vase. Človek pa se je bliskovito razvijal: spoznanja so prihajala kot deževja, sprala z njega dvojbe in dogme ter ga kot decembrski sneg zasula z najrazličnejšimi političnimi in drugimi ideologijami. Nenadoma je stopil v vrtnec nasprotij, v past, ki si jo je sam nastavil, saj ni več znal natančno odgovoriti na retorično vprašanje, kdo sem, od kod prihajam, kam grem. Kar naprej se je vračal v svoje otroštvo, kjer je bilo vse izmerjeno in določeno, kjer sta kraljevala noč in dan, kjer je bilo na voljo toplo in hladno, sladko in grenko, smeh in jok. Rojstvo je prelomnica v človeškem bivanju, ki določa brez sojenic, zato pa na podlagi nerazvrščenih ali razvrščenih genov, kako se bomo v življenju obnašali. Vzgoja nas bo usmerila k osebnemu zadovoljstvu, naključja nam bodo krojila življenjepis.



Vekanje otroka ob rojstvu je veselje in žalost za starše. In kot življenje, ki preleti bliskovito, mine še hitreje, je razdeljeno na dajanje in jemanje, na poštrevanko (v prvi polovici življenja) in na odštrevanko (v drugi polovici življenja). Vmes je to, kar živimo, kakor smo si postlali: simbolično slamo so zamenjale slamarice, žimnica, jogi ali v ekstremnih primerih vodna postelja ... prave zobe so nadomestile proteze, vid smo si izboljšali z očali in lečami, za kratkotrajne izlete, izmišljene halucinacije smo si izmislili mamila kakor tudi umetno srce, samo te zemlje še nismo zapustili živi: ob vsakem rojstvu začne smrt svoje odštrevanje, ob vsakem rojstvu je med solzami radostnicami tudi grenko spoznanje, da smo tu, da vrežemo v leskovo šibo še eno zarezo, da v otrocih zapustimo priimek, da z dobroto, ljubeznijo, poštenostjo in predvsem častnostjo zapustimo v ljudeh lep spomin (ki ga čas z leti poplemeniti pa tudi izbriše). Razprtije s sosedji, slabe ocene v šoli, vzkipljivost za gostilniško mizo, stranke s svojimi napihnjenimi programi, namišljene bolezni in najrazličnejši vsakdanji nesporazumi so samo ovire na poti k popolnosti. Zato razmislimo, kakšno ljubezen si želimo, kajti samo iz nje se rodi srečen otrok (ne omenjajmo tokrat ne vojn ne posilstev ne drugih ponižanj!), ki ga čez brv življenja spremlja angel varuh, da bi mu Starec (staro leto) izročil palmovo, oljčno vejico ali morda akacijo kot simbol večnosti, ki je zaobjeta v vsakem preživetem dnevu od božiča do božiča, od enega koledarskega leta do drugega.

Mi smo samo spoznanja, da smo; ko nas ne bo več, tudi tega in takšnega sveta ne bo več – bo pa svet za druge, ki bodo dalje sanjali naše želje in cilje in poskušali dokončati tisto, kar smo zasnovali. In začeli smo mnogo, vprašanje pa je, ali bo vse to dokončano še v tem stoletju, še v tem tisočletju. Prazničnem. Božičnem. No-voletnem.

Branko Šomen

ELIZABETA GERENČER



Osebnna izkaznica: rojena v Renkovcih, dekliški priimek Černi, od letos upoko-jena, prej zaposlena v skupnih službah Pomurskega zdravstvenega centra, zadnjih 18 let v računovodstvu.

Kako je v pokoju?
»Dobro, na začetka, če povem po resnici, mi je bilo lepo, potem me je zajela kriza, pogrešala sem družbo, svoje sodelavce, sedaj pa sem se navadila. Navadila tega, da sem večino časa sama. Mož je pogosto službeno odsoten, hčerka pa je po končanem študiju ostala v Ljubljani.«
Se je tam zaposlila?
»Ja, v službi je, končala je študij farmacije in dela na Zavodu za kontrolo zdravil. Lani se je tudi poročila.«
Vnuki?
»Menda ni še nič na poti!«
Se tega veselite?
»Ja, to pričakujem z velikim veseljem. Upam, da bo hitro kaj.«
Je res, da pri Gerencerjevih podpirate pet hišnih vogalov?
»Mislim, da res. Vedno sem stala možu ob strani. Vedno sem povedala svoje mnenje, tudi če je bilo drugačno od njegovega, vendar ga nisem vsiljevala.«
Kako dolgo sta v zakonu?
»Dolgo. Mlada sva se poročila, stara sem bila komaj dvajset let.«
Bližajo se prazniki. Kje jih boste preživel?
»Božič bomo preživel doma kot po navadi, v družinskem krogu. To je pri nas običajno.«
Kaj pa novo leto?
»Novo leto bova z možem dočkala v Moravskih Toplicah, hčerka pa bo tako kot vsa zadnja leta v Ljubljani s svojo družbo. Mlade pričakujeva na novega leta dan, proti večeru.«
Kaj vam pomeni božič?
»Meni veliko. Sem iz družine, ki je ta praznik še posebno častila, čeprav smo bili siromašni.«
Bi oprostili svojemu možu, če bi bil za božič službeno odsoten?
»Bi, če bi bilo to res potrebno.«
Kakšna bo pri vas božična večerja?
»Nič kaj posebnega, moram povedati. Pri nas nismo izbirični. Vnaprej bom spekla drobno pecivo, saj veste, 'mašinske' kekse in 'okice', kasneje saharjevo torto, za večerjo pa obvezno juho, pečeno

MAJHNE SKRIVNOSTI

Osebnna izkaznica: že 27 let obrtnica, mati treh otrok, stanujoča na Meleh, v hiši, okoli katere se sprehaja nekaj kur s petelinom in štiri mačke. Poleg tega skrbi tudi za gospodinjstvo, vrt in vinograd.

Se vam ne zdi, da je to preveč?
»Včasih že, ko pa gledaš to v celoti, vidiš, da eno brez drugega ne gre. Upam, da bodo otroci to znali spoštovati. Najstarejša hčerka ima 29 let, srednji sin 25 in najmlajši 19. Dva sta že pri kruhu, najmlajši študira strojništvo.«
Bo kdo od njih prevzel obrt?
»Upam, da eden od sinov. Zdi se mi, da je lastnega otroka najtežje uvajati v delo.«
Bi sebe označili kot podjetnico?
»Niti ne. Prej bi rekla, da sem gospodinja in da sem nekako umetnost gospodinjstva prenesla tudi v posel. Šola ti pri takšnem delu ne pomaga veliko – svoje napravijo izkušnje in delo z ljudmi. So obdobja, ko moraš paziti na prodajo in manj na nabavo. In seveda obratno.«
Vaša najbolj značilna značajska poteza?
»Prilagodljivost.«
Pa moževa?
»Prilagodljivost in vestnost.«
Vama je bilo v življenju težko?
»Da, zelo dolgo smo živeli pri mami, v bloku, potem smo si v vinogradu zgradili manjši vikend, uredili sobi in tam stanovali osem let. Zdaj že dvanajst let živimo v hiši na Meleh, ki še ni končana. Mislim, da jo bodo dokončali otroci, kar je prav, saj bodo tako bolj cenili vrednote.«
Tudi nama z možem ni bilo nič podarjenega.
Kakšen je vaš delavnik?
»Zelo različen čez dan, stalnica je samo rana ura (dostikrat tudi ob štirih zjutraj) in pozen konec dneva. Nimam delovnega časa, vse je povezano – gospodinjstvo, delo v delavnici, na terenu ... Moža praktično ni doma, ponavadi ga ob šestih odpeljem v službo, ponj prihajam

STANKA VODENIK



POLOVIC VELIKIH

KARMEN KOCON



Osebnna izkaznica: dekliški priimek Varga, 12 let zakonskega staža, dve hčerki – Larisa in Tjaša, zaposlena v poslovni enoti Pomurske banke v Lendavi.

Kako je biti žena lendavskega župana?
»Ne vem, ali sem se na to že navadila. Pravzaprav o tem nisem še niti razmišljala, vem samo to, da je moj mož zelo zaposlen in da imam poleg njega tudi sama zelo malo časa. Ne razmišljam v tej smeri, da sem županova žena in da bi me morali ljudje zato drugače gledati. Ne obnašam se kot gospa županja in ne želim, da me drugi tako gledajo.«
Se pa je z moževim županjevanjem vaše življenje le spremenilo?
»Da, spremenilo se je. Manj smo skupaj kot nekoč. Najbolj naporno je bilo prvo leto, ko sem ga spremljala na različne prireditve; zdaj to zmoro že sam. Ne da ne bi želela, vendar mi enostavno zmanjkuje časa – iz službe prihajam po četrty, potem kuhanje, pranje, likanje ..., skratka, dela je ogromno.«
Vse delate sami?
»Ja.«
Vam mož kaj pomaga?
»Ko je doma, ja. Perilo zloži v pralni stroj, tudi počisti, le likal ni nikoli. Najraje pa kuha.«
Bi želeli, da bi mož delal kaj drugega?
»Ne. Sam se je odločil za to, kaj bo delal. Samo enkrat v življenju sem nasprotovala njegovemu razmišljanju o delu – nekoč je namreč želel postati vojak v soboški vojašnici. Tega mu nisem dovolila. Vse drugo je delal in dela po svoji volji in pameti. Se pa o vsem veliko pogovarjava.«
Vaš mož je velik gurman, kajne?
»Rad je in ponavadi poje vse. Ni izbiričen.«
Ima rad kakšno jed posebno?
»O tem bi morala dalj časa premišljevati. Rad poje vse, kar skuham. Ko je bilo več časa, je bilo na jedilniku tudi več eksotičnih jedi, mislim pa, da najraje poje mojo kisko juho, bujto repo ali kisko zelje. Za te jedi pravi, da jih sama najbolje pripravim.«
Je skrivnost v kakšnem posebnem receptu?
»Recepta ni. Skrivnost kisle juhe je na primer v kčkih, bujte repe pa v mesu in začimbah.«

purico, riž in veliko zelenjave.

Katere so najljubše jedi vašega moža?

»Vse, kar je preprosto, kar so kuhale že naše babice. Zlati pravili pri nas pa sta, da brez župe ni obeda in da mora biti hrana vedno sveža. Sicer je to zaradi odsotnosti mojega moža malce težko. Dostikrat pripravljeno kosilo ne konča tam, kjer bi moralo.«

Lahko izdate svoj recept jedi, ki jo imate najraje?

»Goveji zrezki v omaki. Zrezke umijem, popivnam in poravnam oziroma rahlo potolčem. V ponvi jih na hitro popečem, nato pobrem in dam na toplo. Omako pripravim iz sveže zelenjave, čim več je je, boljše je. Dodam zrezke, vse skupaj začinem, malce zgostim in jed je gotova. Smetane ne dodajam, ker je nimamo radi. Zraven ponudim široke rezance ali žemljeve croke.«

Vam mož v gospodinjstvu kaj pomaga?

»Ne, nima časa. Če bi ga imel, bi mi. Pravzaprav jaz pomagam njemu.«

Ga je županjevanje kaj pokvarilo, se je prevzel ...?

»Mislim, da ne. Prej obratno. Je pa res, da sedaj svoj prosti čas ceni veliko bolj kot nekoč. Vedno je bil veliko odsoten, z leti se je to stopnjevalo, finale pa je sedaj.«

Kako ste z njim pribežali v finale?

»Bila sem zelo ponosna in vesela, po eni strani. Ob tem pa sem se zavedala, da bom sedaj še bolj sama.«

Kaj boste delali?

»Dolgčas mi ne bo, odločila sem se, da bom tudi sama malce podrobneje spoznala Ljubljano. Pozimi. Spomladi, ko se začne delo na vrtu in sadovnjaku okoli hiše, pa bom doma.«

Pripravljate možu kakšno božično presenečenje?

»Da, tako kot vsako leto. Nič velikega in zatega, nekaj uporabnega.«

In on vam?

»Verjetno tudi.«

Kaj si želite v prihajajočem?

»Zdravja predvsem. Pa seveda tudi to, da bi parlament, v katerega je vstopil moj mož, probleme hitreje in uspešneje reševal.«

BOLJSIH

popoldne.

Gospodinjite sami?

»Presenečeni boste, mož mi pomaga. Kuha sicer ne, posodo pa rad pomije. Tudi za drva in trske poskrbi. Se vedno imam namreč v kuhinji štedilnik na drva, saj menim, da je pečenka iz takšne pečice sočnejša, pecivo okusnejše.«

Radi kuhate?

»Zelo, najraje v velikem loncu. Tudi pečem rada.«

Kaj najraje?

»Šarkelj, ki pa ni šarkelj, ampak mandljev kolač. Zanj potrebujete 7 jajc, 14 dag masla, 12 dag sladkorne moke, 10 dag moke, pecilni in vaniljev prašek, 7 dag naribane čokolade in 10 dag narezanih mandljev. Najprej zmešate rumenjake z maslom, prišete vse drugo, na koncu sneg. Maso vlijete v model, pečete pol ure. Zelo okusno je.«

Ste svoje otroke razvajali?

»Mislim, da ne, sicer pa bi na to vprašanje morali odgovoriti oni. Posvečala pa sem jim veliko pozornosti, vedno sem bila z njimi. Včasih, ko so bili majhni, je bilo hudo. V vrtcu niso bili sperežiti, tako je bil na primer srednji sin z mano v delavnici, v veliki škafli z igračami. Bila sem delavka in mama hkrati.«

Kako se počutite v koži radgonske županje?

»Županje – s tem nisem obremenjena. Ko to omenjate, se mi zdi, da sprašujete nekoga, ki stoji za menoj. Biti županova žena je sicer čast, o kateri pa jaz nimam časa razmišljati.«

Kaj vam pomenijo praznični dnevi, ki se bližajo?

»Pri naši hiši so to dnevi za počitek, ko se zbere družina.«

Se obdarujete?

»Veliko moje energije in tudi domišljije mi vzamejo darila za poslovne partnerje. Za družino ponavadi zmanjka idej in časa, to pa ne pomeni, da se simbolično ne obdarujemo. Sama najraje podarjam družini in sebi malo boljše kosilo ali večerjo, lepo pogrnjeno in okrašeno mizo z rožami in svečkami.«

Ste romantična duša, kajne?

»Trdo življenje me ni spremenilo. Od vseh dobrin na tem svetu sva si z možem najprej privoščila otroke. In prav je tako.«

ZUPANOV

Jo dobro ubijete?

»Ne preveč, mož ne mara preveč goste repe.«

Biti župan, pomeni biti tudi vedno urejen. Kako mož rešuje probleme z garderobo?

»Jo! To prepušča v glavnem meni. Časa za trgovino nimam, tako sama nakupujem in kar ne ustreza, odnesem nazaj.«

Kaj pa vzgoja otrok, je tudi ta na vaših ramenih?

»V glavnem da. Pav zadnjič je imela Tjaša manjši problemček pri matematiki, mož pa ni imel prave volje, da bi ga skupno odpravili. Druge inštruiram, svoje ne. Je pa zelo strog učitelj, to sama najbolje vem.«

Ker vas je učil?

»Tudi zato. So pa najine hčerke nanj zelo navezane. Tjaša je bolna, če atija dva dni ni.«

To je pa tista naveza oče - hči

»Ja, tako pravijo tudi za mamo in sina. Vendar tega jaz ne vem ...«

Otrok ne bosta več imela?

»Zdravniki mi zaradi dveh carskih rezov nosečnost odsvetujejo. Tako sem jaz pri tem načrtovanju previdna, mož pa si zelo želi še enega otroka.«

Kaj delata v redkih trenutkih, ko sta sama?

»Ponavadi greva v vinograd. Tam uživava, vsak na svoj način. Mož med trsi, na traktorju ...«

Pa vi?

»Tudi, samo ne na traktorju. Odkar sem imela z njim nesrečo, se ga izogibam.«

Bliža se novo leto, kakšne so vaše želje?

»Nič posebnega. Naj vse ostane tako, kot je sedaj. To si želim.«

Bo pod jelko kakšno presenečenje?

»Mi se nismo nikoli na veliko obdarovali. Majhna pozornost, to že drugače pa sproti ugibamo želje in rešujemo potrebe. Zadnjič mi je mož rekel, da bi rad imel parlm z drugačnim vonjem. In kaj sem storila? Kupila sem ga.

Renata Ficko

KRSTITJE

NUSKA IN HISKA

NEPOZABNO
1996.

Včasih je bilo v svetu ob Muri veliko otrok. Zdaj nataliteta upada do skrb zbujajočih števil. V letošnjem decembru smo se morali kar potruditi, da smo med zelo malo prijavljenimi za krst v zadnjem mesecu leta našli družino, ki je gostoljubno ustregla naši radovednosti. Soboški kaplan nas je napotil k Vlajevim v Rakičan in ob povabilu, naj pridemo, je bilo edino vprašanje domačega gospodarja: »Ja, koliko pa vas bo?«

V soboški katoliški cerkvi sv. Miklavža je v nedeljo, 15. januarja, kaplan gospod Alojz Benkovič opravil letošnji 102. krst in do konca leta naj bi bila samo še dva. Lani jih je bilo 146, leta 1969 kar 238. Ta stodrug obred v soboški župniji je uvedel na pot krščanskega življenja Vlajevu Nuško. Kot vsakič – velik dogodek za cerkev in še večji za družino, kjer verskemu pomenu krsta dodajo še veliko človeške toplote in iz njega naredijo eno najprijetnejših družinskih slavljev.

Vlajevi so za botrino poprosili gospodarjevega brata Bojana z družino, ki tega ni smel odreči. »Na to niti pomislil nisem, saj je spomin na mojega botra eden najlepših iz mojega otroštva. Bil je skromen, ampak ko je bilo treba pomagati, mi je bil zmeraj ob strani. Takšen boter želim biti Nuški. Če bo v stiski, name lahko računa. Med krstnim obredom kot da sva se nekako zbližala. Kar roke so se mi tresle ... je že težka.« Botra Bernarda in hčerka Monika zaupata še, da so varovanko za to priliko oblekli, seveda v belo, in da so ji podarili zlato zapestnico za spomin in torto za sladkanje na slavlju. In vse pri obredu navzoče sta takoj po ceremonialu povabila v domačo gostilno na botrinjo, da smo spili na otrokovo zdravje. Sicer bi ljudje rekli, da jim slaba prede, da niti za botrinjo nimajo več.

Posebno veselje je žarelo z lic obeh dedkov in babic Vlajevih Franca in Rozalije in Plahutovih Alojza in Anice. Sem ponosen dedek, se je pohvalil Alojz, in vnučki me kvečjemu pomlajujejo. Še krušnih peči iz soboške pekarnice, kjer je bil leta kurjač, ne pogreša več tako zelo. Babici zelo radi popazita tudi na najmlajšo v družini. Upamo, da bo Nuška dovolj živahna za vso njuno potrpljenje.

Največ sreče pa se je nagnetlo okrog Nuškinih staršev. Čeprav je očka pred rojstvom izbral ime za fantka, mu je punčka od prvega joka globoko v duši. Leon še pride ..., je nasmejan gospodar, sicer zaposlen kot kuhar v soboški bolnišnici. Ime je punčki izbrala mama, zaposlena na Zavodu za zdravstveno zavarovanje v Murski Soboti. Nuša naj bo ... iz Anuška. Laura se nama je rodila še v hiši staršev. Potem smo ob pomoči staršev pljunili v roke in drugi otrok je svojo prvo noč že prespal v novi hiši. Bolj na hitro smo se sicer preselili, še veliko dela nas čaka, ampak nova hiša je od avgusta že naš dom ... pripoveduje Brigita in žari od sreče, čeprav je v hiši okrog 20 gostov in dela čez glavo.

Lep družinski dogodek, ki ga je verjetno začutila tudi Nuška. Tako pridna je bila ves čas. Predvsem za njene spomine bodo priče tale zapis in fotografije v Peni. Vlajevim hvala za prijazen dan, tudi za tisto pecivo za domov.

Irma Benko
Jure Zauneker



V nedeljo, 15. decembra, je bil doma pri Vlajevih v Rakičanu direndaj. Krst drugorojenke Nuške so počastili vsi najbližji, dva dedka z babicama, botrina, bratje in sestre z družinami ... Bilo je pravo slavlje z dobro voljo in obilno obloženo mizo. Mesec in pol stara Nuška pa je ves čas brezskrbno spala. Tudi za fotografiranje ni odprla očk.



Na začetek »potovanja« v krščansko življenje je Vlajevu Nuško pospremil soboški kaplan gospod Alojz Benkovič. Blagoslovljena voda ji je očitno dobro dela. Ali pa so bile roke botra Bojana tako udobna posteljica ...?



Očka Feri in mamica Brigita (na desni) ter botrina Bojan in Bernarda Vlaj z Nuško, skrbno zavito v čudovito vezan »vankiš«, poslušajo božjo besedo.



Penovci smo Nuški podarili velikega miška. Morda ga bo čez leto, ko bo že čeb-ljala, krstila za Pena ...

Dedku Alojzu je nekako le uspelo, da je slavljenka zajokala. Sicer pa je najsrečnejši, ko po njem plezajo vnučki.



Feri in Brigita: To je najino srečno leto. Laura je dobila sestro in vsi skupaj imamo nov dom. Vselili smo se 10. avgusta, punčka se je rodila 30. oktobra. Vse na okroglo.

Jože Horvat - Ački je šef istoimen-skega ansambla iz Beltinec. Je tudi eden »glavnih« v tamkajšnjem romskem naselju, kar se navzven kaže po ograji, ki njegovo hišo in družino loči od preostalih. Od 12 otrok legendarnega, zdaj že sedem let pokojnega Ivana Horvata - Ačkega, ki ima enega najlepše urejenih grobov na beltinskem pokopališču, je drugi najstarejši. V tričlanski skupini, v kateri po Jožetovih besedah vladata red in disciplina, je vse manj alkohola in vse več resnega muziciranja. On in mlajši brat ne pijeta več, tretji, harmonikar, pa ga tu in tam še »cukne« ...

JOŽE HORVAT - AČKI

Je glasba tvoje življenje ali zgolj sredstvo za zaslužek?

»Že od malega igram, to je naša tradicija. Smo tako pokolenje – že oče od očeta je igral. Potem pa si včasih misliš: če že igraš, zakaj ne bi malo še zaslužil? Za družino, pa za ženo, ne? In najlepše je igrati v našem Prekmurju. Tam prek, na Štajeri, tam pa so že škrtlavi – dobiš za rundo pijače, nato pa moraš ves dan igrati kot kakšen nimak.«

Koliko ste zaslužili v Soboti na Miklavževem sejmu?

»Vsak 24 tisoč tolarjev, ampak igrali smo toliko, da še za cigareto ni bilo časa. Če vidiš, da je dobra družba in da mečejo denar, imaš voljo igrati!«

Tvoj največji življenjski problem?

»Nimam državljanstva in sem brez pravic, brez socialnega. Pa sem se tu rodil, le mama je bila iz Čakovca na Hrvaškem. Z očetom takrat nista bila poročena, in tako sva s starejšim bratom Rudijem ostala kot fotiva, ker oče ni podpisal očetovstva. Za državljanstvo se trudim že tretje leto in sem za to zmetal veliko denarja, bogibogme! Zdaj je že malo boljše, ker sem se drugič poročil in je ona Slovenka – tako dobimo kakšen dinar od socialnega iz Ljubljane!«

Zakaj je tvoja hiša z ograjo ločena od drugih v naselju, ko pa ste vsi sorodniki?

»Naj se ve, kje kdo živi! Če ne bi imel ograje, bi vsi, ki gredo mimo, rekli: Poglej te Cigane, kako so umazani. Zdaj pa se vidi: tu je doma Jože in ima čisto, urejeno. In če je tako na dvorišču, bo tudi v njegovi hiši (in res je, op. p.)!«

Tudi tvoja otroka sta čez teden v Soboti v šoli oziroma v dijaškem domu, doma pa le ob koncu?

»Ja, in nočeta se družiti z otroki iz naselja. Pa saj bi jima dovolil, ampak onadva hodita v šolo, tu pa ženske otrok ne čistijo, morda imajo celo uši, in takoj bi dobil kakšno sramoto! V Ačkijevi družini je bilo veliko revščine, pa nismo imeli uši, po trije smo spali po tleh, še postelj nismo imeli! In v šoli so tudi uši, ker gredo z zamazanih glav na čiste.«

Zakaj pa drugim v naselju ne poveš, naj bodo čisti, saj so tvoji bratje, sestre ...

»Dosti se jim govoril, pa so rekli, kaj boš ti, ki si nehal piti in se zdaj delaš najpametnejšega? Prva žena je namreč odšla, ostal sem s štirimi otroki. Ko smo bili za božič sami, sem si mislil, da tudi oče lahko vzgaja. In sem zjutraj vstajal, pral in obešal perilo. Mimo so hodile moje sošolke in komentirale: »En moški je, pa pere za otroke, tiste žrebice pa se vlačijo po senci!« Takrat sem dobil še večjo voljo, da dokažem, da lahko. Sin mi je vedno rekel: »Ti si naš ajtek in mama!« Za božič sem jim lepo pripravil, pogač ne vem speči, sem

Jožetovo največje bogastvo, otroci: 11-letni Antonio in 10-letna Antonia sta v Soboti na četrti osemletki, 8-letni Jožek v zavodu na Dornavi, ker ne zna govoriti, 6-letna Olivera pa v reji na Tišini.

UŠI GREDO Z UMAZANE GLAVE NA ČISTO!



»Dovolj imaš, pij kavo!« Kjer pa je raja, se drži in ne pije – mogoče en špricer ali dva, potem pa spet mogoče čez dve uri!«

V tistih časih si bil tudi v zaporu. Zakaj?

»Nikoli nisem nič ukradel in v Beltincih to vedo – v Železnini mi na primer Zverov Pišta da na porgo. Tudi pri Srši in v Blagovnici. A preveč nočem vzeti, da lahko odplačujem. Zahvaljujem se jim, da zaupajo Romu!«

Kako je bilo torej z zaporom?

»Bedarija. Prvič sem ženo prosil, ko je za en mesec pobegnila na Puščo. Pa ni

Zakaj so beltinski Romi Ački? Gre za nekakšno legendo, ki jo Neromi težko razumejo: tako so rekli deski, ki so jo položili na prehod med dvema dvoriščema, nekakšen improviziran mostiček, brv. In prav na tej brvi je večkrat stala in brbljala žena pokojnega Ivana, zato jo je večkrat klical. Beseda se ga je »prijela« in je danes sinonim za vse Rome iz Beltinec ...

pomagalo, še je kazala svoje finte in nas puščala same. In nisem več zdržal. Premlatil sem jo tako, da je bila v bolnici. Ni me tožila, sam sem se prijavil. Na sodišču je rekla, da je nisem jaz pretepel, jaz pa sem rekel, da sem jo, ker si je zaslužila. Ne zaradi sebe, ampak zaradi otrok. Osem mesecev zapora sem dobil, ko pa jo je

jih pa zato kupil v slaščičarni. Kuhati pa sem se hvalabogu naučil v vojski.«

Ampak veliko si pil. Zakaj?

»Od razočaranja, še jokal sem včasih: kako lahko ena ženska pusti otroke, če živi z nami deset let. In razmišljaš, kako rada jih je imela, zdaj pa je ni več. Popil sem tudi liter ruma in pet litrov klintona. Bil sem tako daleč, da sem mislil, da bom od pijače umrl. Dokler so me držale noge, sem pil, potem sem zaspal. Ob dveh zjutraj sem se zbudil in spet dal pletenko na mizo. To je trajalo dve leti, častna beseda. Potem pa zjutraj nisem mogel nič jesti. Sin pa mi je rekel: »Ajta, ne pij, vidiš da si bolan! Če merješ, bo nam tudi hudo!« In sem tako enkrat sam sedel pri mizi in si mislil, da ima mali mogoče prav. Še v bolnici so mi govorili, da vsakemu od njih tudi sonce ne sije lepo, da naj ne pijem, saj sem imel vse otečeno: jetra in pljuča in vse. Pametni ljudje so mi pametno svetovali in zdaj ne pijem več!«

Kaj pa muzikantstvo: gre brez pijače?

»Se lepše! Šele zdaj, ko sta dva pijana, jaz pa trezen, vem, kako grozen si videti, ko se napiješ. Ampak mlajši tudi več ne pije, edino harmonikar. Ampak, ti boga, včasih, ko pije, mu rečem:

JOŽE HORVAT - AČKI

proti koncu pobrisala z Romi v Banjaluko, so me spustili.«

Je druga žena Irena dobra?

»Je. Iz Rogaške Slatine je in je imela s prvim možem podobne probleme kot jaz. Moji otroci jo imajo radi.«

Tvoja želja za leto 1997?

»Otroke imam tako rad, da niti sami ne vejo. Sploh pa starejšega sina – če bi se mu kaj zgodilo, bi začel zopet piti, tako dolgo, da bi se zapravil. Malo imam tudi rad, pa ne kot njega, ki je bil v najhujših časih ob meni. Zato je moja največja želja, da bi bili deca zdravi. Zdaj imam načrt, da mali napravim eno sobico, drugo leto pa bi hišo dvignil, če bog da, napravil bi podstrešne sobe. In ko zrasejo, naj si naprej delajo sami. Želim si še, da bi imel v življenju srečo, da ne bi imel komplikacij kot s prvo ženo. Ker ne vem, razmišljam: pitaj boga, kaj se komu mota po glavi, čeprav sva z Ireno zdaj poročena in se piše po meni! Samo bog zna, kaj komu igra v glavi, ni vse zlato, kar sije!«

Bojan Peček
Fotografija: JUZA

26-LETNI
VLADO
ŠIŠKO

PUŠKA? HVALA, NE!

Kdor veliko posluša nedeljske popoldanske čestitke na radiu Murski val, mu ne more uiti, da je v pokrajini še vedno izjemno čaščenje tistih, ki se poslavljajo od doma (četudi ne odhajajo več tako daleč, ko pa je država majčkena!) zavoljo odhoda v vojsko. Pravi, zdravi in normalni fantje bodo ja ponosno nosili uniformo in puško in se po letu (oprostito, sedmih mesecih) ponosno vrnili v domačo vas, naučeni streljanja in vseh drugih vojaških in »vojaških« veščin. V stari državi praktično ni bilo možnosti, da se odločiš za kakšno drugo pot – če si z vojaškimi oblastmi polemiziral in jim razlagal o ugovoru vesti, si imel dve možnosti: vojaški zapor ali psihiatrično zdravljenje. Danes je k sreči drugače in tudi pomurski fantje kljub uvodoma opisanemu stereotipu izkoriščajo možnost nenasilnega, humanitarnega služenja slovenske vojske.

Vlado Šiško, danes 26-letni mladenič iz Vučje vasi, je odrasčal kot vsi kratkohlachniki. Ob igrah, med katerimi so bile tudi »kavboji in Indijanci« ali pa »policaši in lopovi«. Tako je imel tudi sam kdaj pa kdaj v roki pištolo – igračo. A je kmalu začutil, da ga orožje ne mika posebno, celo nasprotno: da ga iz dneva v dan bolj zavrača. Spoznanje je v Vladu dozorevalo vse do odločitve, da bo skušal biti civilni vojak.

»Že od nekdaj sem rad pomagal vsem, ki sem jim mogel in ki so bili pomoči potrebni. Sodeloval sem pri Rdečem križu, v srednji šoli sem pomagal sošolcem, ki so imeli težave z učenjem, pa sosedom ...«

Vlado Šiško je nabornik iz leta 1987, torej še iz časov JLA. Izkoristil je zakonsko možnost služenja vojske v civilu in se odločil poslati prošnjo na ministrstvo za obrambo. Ni minilo veliko časa (največ 6 mesecev) in poklicali so ga na zagovor v Ljubljano: »V komisiji se je zbralo kar nekaj zdravnikov, psihologov pa ljudi s področja vere in seveda obrambe. Pravzaprav niti ni bilo tako težko pojasniti, zakaj ne morem nositi puške. Izbral sem si verski in humanitarni razlog, zakonsko pa je mogoč še tretji, to je filozofski. Pri verski komponenti sem govoril o Jezusu, ki nas uči, naj se ljubimo med seboj, dejal pa je tudi: če te kdo udari po levem licu, mu nastavi še desnega! Pričakoval sem, da me bodo skušali prepričati, da sem v resnici drugačen, kot jim razlagam, in res so mi nastavili past z vprašanjem, češ kaj pa boš počel, če nas kdo napade, ali ne boš branil domovine? Dejal sem, da sem vsekakor pripravljen pomagati, nikakor pa ne z orožjem – lahko nosim ranjence ali navsezadnje lupim krompir, če bo

potrebno. Na zagovoru moraš biti dovolj vztrajen in natančno pojasniti vzroke za odločitev, potem ni težav s civilnim služenjem!«

Vlado je v vojski prek humanitarne organizacije Karitas, in sicer v Domu Lukavci. Ta hip ima Karitas 43 civilnih vojakov, v Pomurju razen v Lukavcih še v duhovnem centru v Kančevcih, v mladinskem centru v Radencih in v soboškem župnišču. Se vedno pa je tovrstna vojaščina zelo redka izjema, saj se zanjo menda odloča največ odstotek nabornikov, v zahodnih državah pa je vojaških obveznikov z ugovorom vesti tja do štiri odstotke. Čeprav je po izobrazbi diplomirani inženir elektronike, Vlado Šiško ni imel težav pri navezovanju stikov z varovanci v Lukavcih: »Predstavljal sem si, da bo veliko huje, kot je v resnici. Na delo oziroma v vojsko hodim z veseljem, rad sem z varovanci, pomagam jim in navezal sem se nanje. Verjetno lahko trdim, da je tudi obratno. Ker stanujem le nekaj kilometrov daleč, bom verjetno ohranil stike z njimi tudi po vojaškem roku.«

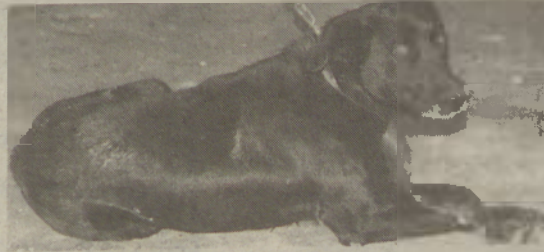
Sodobna civilizacija je (žal) družba nasilja. Nenasilna vzgoja je ob poplavi televizijskih pretepov in umorov tako v filmih kot v risankah pa tudi ob siceršnjem pozitivnem vrednotenju nasilnih metod reševanja problemov skoraj nemogoča. Vlado Šiško je sveže poročen in pričakuje, da bodo njegovi potomci vendarle nenasilni: »Potrudil se bom, da otroke vzgojim drugače, čeprav vem, da absolutno to ni mogoče. Menim, da so rešitve, ki jih dosežemo z nasiljem, nestabilne in ne morejo dolgo trajati. Povsem drugače pa je s tistimi, ki jih dosežemo po mirni poti. Upam tudi, da se bo število vojakov in oborožitve iz leta v leto manjšalo. Nisem utopist in ne pričakujem, da bo vojska popolnoma izginila z našega planeta, čeprav v daljavi vidim tudi to možnost. Ampak res v daljavi, zdaj pa je življenje brez vojske le teoretično razmišljanje.



Vlado Šiško se odlično počuti v družbi »oficirk« iz Lukavca. Gre seveda za varovanke doma, v katerem puške nadomeščajo s šivankami, trde ukaze pa s toplo besedo. Fotografija: N. Juhnov

Menim, da so rešitve, ki jih dosežemo z nasiljem, nestabilne in ne morejo dolgo trajati. Povsem drugače pa je s tistimi, ki jih dosežemo po mirni poti. Upam tudi, da se bo število vojakov in oborožitve iz leta v leto manjšalo. Nisem utopist in ne pričakujem, da bo vojska popolnoma izginila z našega planeta, čeprav v daljavi vidim tudi to možnost. Ampak res v daljavi, zdaj pa je življenje brez vojske le teoretično razmišljanje.

SENZACIJE



Molitev »Oče naš« res ne ve zmoliti, tace pa vseeno prekriza!

Na uho nam je prišla neverjetna vest, da je v Černelavcih pes, ki razume in uboga ukaze v več jezikih. Da je neverjetna novica resnična, smo se kmalu prepričali. Džino res uboga ukaze tudi v tujih jezikih. Kdo bi vedel, kakšne pasme je, sicer pa sploh ni pomembno. Njegov gospodar je Jože Vratarič. Jože živi sam, v revščini, njegova hiša je dotrajana. Denarja za obnovo nima, saj komaj preživlja samega sebe. Pogosto ga obiščejo prijatelji in v družbi vsaj za hip pozabi na neusmiljeno življenje. Na začetku pogovora smo na enkratnega psa za trenutek pozabili, saj ima Jože vse prej kot lahko življenje.

Jože, s čim ste se v življenju ukvarjali?

Dolgo časa sem bil zaposlen kot šofer pri podjetju Avtoradgona. Prevozil sem skorajda vso Jugoslavijo in doživel marsikaj zanimivega.

Avtoprevoznništvo ni bilo edino, s čimer ste si služili kruh ...

Končal sem gostinsko šolo in z veseljem sem opravljal poklic gostinca. Pozneje se mi je sreča nasmehnila in odprl sem gostilno v Dgkležovju. Sedaj je od tega že kar nekaj časa. Žal sem spoznal, kako krut je ljudski rek Dobrota je sirota. Ker sem bil preveč dober, me je

marsikdo ogoljufal. Vse ima svoj konec.

Ko so solze orosile njegove oči, smo temo pogovora preusmerili na človekovega najboljšega prijatelja, psa. Zaradi Džina smo Jožeta tudi obiskali.

Kdaj sta se z Džinom prvič srečala?

Mislil, da je imel takrat tri ali štiri leta. Pri prejšnjih gospodarjih ni živel ravno na veliki nogi, saj si mu lahko preštel vsa rebra. Zelo se mi je zasmilil, pa sem ga vzel domov, in od takrat sva neločljiva prijatelja. Tako sem tudi lažje prebolel Vuka, mojega prejšnjega psa.

Kličete ga tudi z nekim drugim imenom ...

Večkrat ga pokličem kar z imenom Sajavi. To pa zato, ker je tako črn. Tu pa tam je tudi Bak, največkrat pa kar Džino.

Vaš Džino je med pripadniki svoje rase zagotovo pravi fenomen. Ne zgodi se vsak dan, da srečaš psa, ki razume ukaze v več jezikih kot mnogi ljudje. Povrh vsega pa ni človek, marveč pes. Kako vam je uspelo?

Kot samouk sem se naučil govoriti angleški, nemški in italijanski jezik. Nekaj preprostih ukazov sem naučil tudi njega. Poleg ukazov v

teh treh jezikih razume seveda še ukaze v slovenskem jeziku in prekmurskem narečju.

Kaj od zakladnice angleškega jezika obvlada?

Na povelje »Tell me!« skoči na zadnje noge in me poljubi na obraz, na ukaz »Sit down!« se usede, na ukaz »Amen!« pa se uleže in prekriza prednji taci, da je videti kot bi molil.

Koristno bi ga lahko uporabili za propagando pri uvajanju novega protikadilskega zakona!

Da, tudi to obvlada. Na ukaz »Kill, kill!« popade prižgano cigareto, ki leži na zemlji, jo pohodi in nato še delno gorečo spravi v gobec, nekajkrat ugrizne in požre. Ko ga gledaš, se ti zdi, kot da bi kadil, saj se mu iz gobca kadi. Vsekakor cigareta po tej obdelavi ni več primerna za kajenje. Podobno razume tudi ukaze v drugih jezikih.

Koliko velja kot čuvaj?

Kot čuvaj je zelo dober, saj k hiši ne pusti neznancev. Kot morajo umreti vsa živa bitja, se tudi Džino približuje gospe Matildi, saj je že skoraj slep, a ima zelo dobro razvit vonj.

Ob zadnjih stavkih so se na njegovem licu spet zarisale solze. Življenje je pač neusmiljeno in ne prizanaša. Če ti gre kak dan slabo, zamahneš z roko, si zažvižgaš in rečeš: Jutri je nov dan, za dežjem vedno posije sonce. A nismo prepričani, da Jože kar tako odpravi vse težave! So tudi taki, ki si lahko ves dan požvižgavajo, pa bo jutri še temnejši od današnjega dne!

ACI

Džino je pes, ki razume ukaze v kar štirih evropskih jezikih – Ne verjamete? Preberite in prepričali se boste



Jože je že prekoračil peto desetletje in v svojem življenju izkusil marsikaj grenkega.



Poleg vseh drugih težav se mora otepati še z revščino. Življenje je težka igra in živeti brez težav žal ljudem ni usojeno.



Kako ljubi svojega gospodarja, pokaže po ukazu: »Tell me!«



Oba sta dokazala, da sta neločljiva. Prijateljstvo je dragocena reč in ne velja je izgubiti.

12 BRALCEV PÉNA,

19

- *Kateri dogodek v letu 1996 v Pomurju je bil po vašem mnenju najpomembnejši?*
- *Prihodnje leto bomo volili predsednika države. Katero lastnost bi moral imeti in katere ne bi smel imeti?*
- *Recimo, da verjamete v reinkarnacijo. Kaj ali kdo bi želeli biti v naslednjem življenju?*
- *Ujeli ste zlato ribico. Katere tri želje vam mora uresničiti, da jo izpustite?*
- *Koga bi za 14 dni poslali na Havaje?*



Mag. sc. dr. **MAJA ŠERUGA,**

specialistka internistka v soboški bolnišnici, iz Andrejcev (na fotografiji s triletno prijateljico, francosko ovčarko Lou-Lou):

1. Referendum o spremembi volilnega sistema.
2. Mora meriti največ 165 cm, ne sme si barvati las, ne sme imeti pleše, ne sme nositi rumenega brezrokavnika.
3. Ptič, da bi lahko zviška gledala norosti sveta.
4. Povedati bi mi morala, kje rase denar, kje je dežela čokolade in kje najdeš bogatega ženina.
5. Svojega šefa.

Mag. **ANTON PRAČEK,**

dobitnik Bloudkovega priznanja za izjemne prispevke pri razvoju športa v Sloveniji, iz Murske Sobotice:

1. Zame so bili pomembni naslednji dogodki: otvoritev prenovljene šole v Bistrici, pridobitev novih prostorov za dejavnost mladih v mestu Murska Sobota, nov štadion pri OŠ I in začetek gradnje novih telovadnic v Soboti, pri Gradu in Genterovcih.
 2. Mora biti izkušen politik in diplomat, priljubljen med državljani, ki mu zaupajo vodenje države, v svetu znan kot pozitivna osebnost. Ne sme biti duševno ali telesno bolan, nestrpen ali celo nasilen zelepec in bolno sebičen ter vseveden domišljavec.
 3. Želel bi biti to, kar sem, ker sem doslej udeležil smotno življenjsko delo in koristne cilje (sicer pa tega ne verjamem).
 4. Tri želje: - da mi zagotovi še dolgo življenje in optimalno zdravje, - da prvo željo uresniči tudi mojim najbližjim, - da bi vse ljudi sveta ozaveštila za življenje v miru brez sovraštva in vojne.
 5. Na Havaje bi poslal svojo ženo pod pogojem, da bi me ona povabila s seboj (14 dni bi bilo res čisto dovolj).
- P. S.: Glede prvega vprašanja pa še to: preseneča me, da se predvsem množično odpirajo nove trgovine in banke, ne pa novi proizvodni programi kot pogoj za zaposlitev večjega števila ljudi!!!



VLADO ŽABOT,

pisatelj s Šafarskega (trenutno živi v Ljubljani), letošnji nagrajenec Prešernovega sklada za roman Pastoral:

1. Ustanovitev nagrade za slovensko mladinsko literaturo.
2. Slovenski predsednik mora znati razkrinkavati in zavračati imperalistično držo tujcev. Ne sme biti ideolog in nacionalist.
3. Slovenski pisatelj, da bi lahko nadaljeval svoje delo.
4. Da mi odkrije najkoristnejšo željo, da mi to željo izpolni in da bi jo naslednji dan spet ujel.
5. Svojo ženo.



JOŽE ŠPINDLER,

eden od dveh novih pomurskih poslancev v državnem zboru, iz Ljutomer:

1. Kasaški derbi v Ljutomeru in organizacija devetih kasaških prireditev.
2. Mora biti dober in pošten do vseh državljanov Slovenije. Ne sme biti samozvanec ali diktatorski.
3. Enako kot zdaj, ker sem živel v zadovoljstvu in poštenju.
4. Zdravje, zadovoljstvo in uspešnost za vse državljane Slovenije.
5. Enega od tistih, ki živijo v težkih življenjskih razmerah, in si tega ne bo mogel nikoli privoščiti.



EDVARD MIHALIČ,

podpolkovnik, poveljnik 75. območnega poveljstva, iz Rogašovec:

1. Mislim, da so bile to volitve poslancev v DZ. Vse poslanke iz Pomurja pozivam, da nekaj storijo za našo pokrajino, da bo v naslednjih letih veliko res pomembnih dogodkov v tem delu Slovenije.
2. Če bo takšen kot sedanjí predsednik Milan Kučan, bom osebno kar zadovoljen.
3. V reinkarnaciji seveda ne verjamem. Če bi pa obstajala in če bi imel možnost izbire, bi želel biti knez Kocelj, ta naš pomembni panonski branilec slovenstva.
4. Prosil bi jo, naj očisti vse tekoče in stoječe vode, da bi se vsakemu ribiču trnek spremenil v tolstega črva in da mene spremeni v zlato ribico moškega spola.
5. Mojo teto Zinko, ker vem, da bi potem vzela ona še mene s sabo.



ERNEST EORY,

direktor v tovarni Tekstil Pletilstvo Prosenjakovci, iz Murske Sobotice, predsednik slovenskih gasilcev:

1. Najpomembnejše v letu 1996 se mi zdijo odločitve o gradnji avtoceste in železniške proge, ki bosta povezovali Pomurje s svetom.
2. Predsednik bi moral biti politično neopredeljen, pošten, objektiven in z jasno vizijo za razvoj Slovenije.
3. Če bi bilo mogoče, bi želel biti to, kar sem sedaj.
4. Moje tri želje so: - mir in sožitje med narodi, - delo in blaginja za vse ljudi, - varno življenje v zdravem okolju.
5. Na Havaje bi poslal mlada gasilca iz Tržca pri Ptuj, ki sta se 29. avgusta 1995 pri humanem prostovoljnem delu na poti h goreči hiši hudo telesno poškodovala in postala invalida. Ali pa vdovo s sinkom, katere mož je v tej nesreči umrl.



5 VPRAŠANJ, 60 ODGOVOROV

Velika Pénova anketa

96

GEZA KIŠFALVI,



tajnik ZKO Murska Sobota, dobitnik državnega priznanja za delo v ljubiteljski kulturi, iz Černelavec:

1. Zmaga nogometnega kluba Goričanka Rogošovci.
2. Moral bi biti majhne, pame-

ten in Prekmurec. Ne bi smel biti velik ...

3. Geza Kišfalvi.
4. Zdravje, ljubezen in mir.
5. Svojo družino. Najrajši pa bi šel sam.

MARIJA ZAG-GYÖFI,

notarka, iz Lendave:

1. Uspela sem si vzeti deset dni dopusta.
2. Predvsem bi moral biti plemenit, uravnotežen in konstruktiven človek. Ne bi smel biti karierist.
3. Želela bi se osvoboditi iz kroga rojstev in smrti in se ne bi želela več rein-

4. Izpustila bi jo, ne da bi si kaj zaželela.

5. Direktorico Podjetja za informiranje Murska Sobota Irmo Benko.



FRIDA LOVENJAK - HORVAT,

gostilničarka, iz Polane

1. Za mene vsekakor to, da je naša gostilna po desetih letih ponovno dobila evropsko priznanje svetega Fortunata, in otvoritev termalnega kopališča v Radencih.

2. Naj bi imel enake lastnosti kot predsednik Kučan in ne bi smel biti strankarsko usmerjen.

3. Še enkrat gostilničarka.

4. Da bi bila zdrava, da bi se ljudje med seboj spoštovali in odhajali zadovoljni iz naše gostilne in se spet vračali.

5. Družina veliko dela in trpi, zato bi tja poslala soprogo in hčerko.



EMIL ZELKO,

direktor Pomexa, iz Murske Sobot

1. 2. letna konferenca Pomurskega društva za kakovost.

2. Naj bi bil pošten, objektiv, naj ne bi bil strankarsko usmerjen.

3. O tem ne razmišljam.

4. 1. dobrega predsednika vlade, 2. sodelovanje poslancev v parlamentu, 3., kar bi ustvarilo raj za podjetnike.

5. Voditelje pomladnih strank, da si malo spočijejo.



NORMA BALE,

iz Raderneč

1. Verjamem, da so tudi najpomembnejši dogodki sestavljeni iz drobnih trenutkov – pa je bil tako vsak dan neko posebno doživetje. No, je bilo pa to tudi leto, v katerem so me prepričali, da sem začela objavljati svoje tekste.

2. Imel naj bi veliko srce in dober želodec.

3. V življenju je najbrž treba verjeti predvsem vase in to, kar si. No, prav »lušno« pa bi se bilo nekoč nekje spet srečati, kajne?

4. Eno zlato ribico zame, eno za Vas, ki to prebirate, in eno kar tako, za zlato rezervno.

5. Ja, odvisno od tega, ali naj bi v deželi Aloha užival ob umirjeni havajski glasbi, toplem morju in pisanih pijačah, ali pa bi moral kolesariti, plavati in tekati na triatlonu



MAJDA ŠMID

gostilničarka, iz Gornje Radgone

1. Gotovo dan ni bil enak dnevu. Dogajale so se lepe pa tudi manj lepe reči. Za naše gostišče pa je bil vsekakor najpomembnejši dogodek odprtje novega zimsko-letnega vrta.

2. Do naslednjih volitev je še dovolj časa in prepričana sem, da bomo izvolili pravega.

3. Pustite se presenetiti.

4. Sveže ribe, drage goste in veliko dobrega apetita.

5. Tistega gosta, ki nas je v letu 1996 najbolj pohvalil, in tistega, ki nas je najbolj pokritiziral, pa naj se pomenita.



KRÜJ GVÜŠNO

KOMEN
pen
TAR

Kajpada je zelo odvisno, kot pri vseh rečeh v življenju, kje se ga lotiš leta, ki ga zapuščamo ali ono zapušča nas. In kje si postavljen sam. Ako si zgoraj in je vse pod tabo, se ti zdi, da so ljudje s svojimi vsakodnevnimi problemi majčkani. Če si med njimi, majčkenimi ljudmi, se ti zdi navadna pizdarija, da se zgoraj bohota peščica povzpethnežev, ki si brez sramu deli na mesec več denarja, kot ga tebi in tvojim lačnim ustečem v družini odmerijo za celoletno garanje.



Naj se poskusim kot novinar postaviti nekam v nevtralen položaj. Ne k enim ne k drugim. Naj poskušam ne zavidati »velikim« in ne imeti sočutja do »majhnih«.

In imam pred sabo leto, ki se je kot vsa, kar se jih jaz spominjam, začelo s prvim januarjem. Imeli smo kar spodobno zimo. Eni so smučali doma, drugi v tujini, tretji so se takrat šli sončit na kake eksotične otoke, pet šest tisoč mark po osebi za dva tedna. Eni so, kot po navadi, nasankali.

Februarja smo imeli še kar zimo, za pusta pa smo se namaskirali. Tako se je denimo Ivo Hvalica našemil v Jožefa Kocuvana in je ves terek molčal. Ker je bil v maski, mu ni bilo težko, prepoznal pa ga ni nihče. Škoda, da je pust dolg le en dan!

Marca so bili zvončki. In trobentice. In mačice. Da o vijolicah ne govorimo. Rožice pa so nam v predvolilnem letu sadili vse leto. Le pri Pomurkini Mesni industriji nihče ni hotel obljubiti nič določnega. Le vojniškemu mesarju Prekoršku niso pustili blizu. Da bi navaden mesar odkupil ponos pomurskega kmetijstva, industrije in gospodarstva nasploh! Naj raje vse skupaj crkne, smo razumeli vse, kar se je dogajalo.

Prvi april med ljudmi velja za dan norcev. Pa tudi izgublja svojo veljavo. Ko te nategujejo 364 dni, te ena šala, potegavščina na tvoj račun ravno na ta dan ne more spraviti s tira. Tako nas ni prestrašilo niti, ko so začeli govoriti o modrih parkirnih conah v Murški Soboti. Ali ko je Tibor Voroš pojasnil, da je za vse probleme prekmurskih

Junija nas je spet udarilo po glavi, da smo letovišče v Monšeni zlahka prepustili Hrvatom, ki so v njem uredili domovanje vukovarskih beguncev. In nič ne kaže, da bi nam bili voljni vrniti ta raj na Jadranu. Če bi bilo letovišče last ljubljanskih sindikatov, bi protestne diplomatske note romale v Zagreb. Ker so ga vzeli Pomurcem, oblasti v Emoni niso niti trznile. Svojevrstni predsednik bi bil, ako bi tisoči Pomurcev, ki smo leta dopustovali v Rovinju, v tem biseru hrvaškega Primorja priredili demonstracije. S transparenti: Vrnite nam Monseno! Ali: Vrnite vsaj denar, ki smo ga vložili vanjo! Ali: Dol s tistimi, ki nam jemljejo dopuste! Kako neki bi reagirali sosede Hrvacije? Ker nismo protestirali ne po diplomatski poti ne z zborovanjem, le Janez Vučkic je vsake toliko pisaril obupana pisma, smo Monseno izgubili. Za vedno?

Julija in avgusta gremo torej na dopust. V Portorož priznavajo, da smo Prekmurci najboljši Slovenci. Ker, ko pridemo do morja, jemo zunaj. V gostilni naročamo liter in radensko. Nimamo žepnih računalnikov, da bi videli, koliko nas kaj stane. Če se že umira, naj se umira gosposko!

September se je začel s prerekanji o volilnem sistemu, ki naj bi ga imeli. Janša je po Sloveniji zbral 43 710 podpisov za večinski volilni sistem. Ko se je vedelo, da bo uspel, sta svoje predloge za spremembo volilnega sistema vložila Državni svet in skupina poslancev liberalnih demokratov. Potem je Državni zbor odločal in odločal in dobival od ustavnega sodišča sodbe, da ni odločal prav in je nazadnje sklenil, da bo referendum v decembru, en mesec po volitvah poslancev.

Oktobra smo brali grozdje. In poslušali množico kandidatov za sladki poslanski kruh, ki so nenadoma vsi vedeli odgovore na vsa vprašanja. Kot nekoč komunisti. Navaditi se bomo morali, da je prišla demokracija. Edino, kar se mi zdi, je škoda, da je bil Ivan Kramberger en sam in da je bil pred leti med svojim političnim zavzemanjem ubit v tako čudnih okoliščinah. Njegove odrezavosti, pronicljivosti in neprizanesljivosti nam primanjkuje že sedaj, še bolj nam je bo v nekih novih predvolilnih kampanjah. Nekaj posamičnih poskusov posnemanja priljubljenega Iveka smo sicer doživeli, vendar kopije niti do gležnjev ne segajo originalu.

Izvolili smo si neodločen parlament: 45 : 45. Če bi ljudje vedeli, da je tako, bi gotovo volili drugače. Zmago bi nekomu prisodili, pa naj vlada. Tako bo pri delu prebivalstva nenehno ostal priokus, da se mu je zgodila krivica. Seveda pa lahko naredijo ministrski sedeži ene ali druge stranke za poslanca marsikaterega dosedanjega poraženca na volitvah. V Prekmurju to velja zlasti za kandidate ljudske stranke, krščanskih demokratov in morda še katerega od socialdemokratov. Gerenčer bo vsaj še do marca tudi na županskem stolčku. Do tačas pa bomo Sobočani deležni prijaznega pozdravljanja, razkazovanja sposobnosti in drugih oblik prepričevanja novih pretendentov na vabljev položaj mestnega župana.

Če nas ne bodo v '97. osrečile še ene volitve v državni zbor, se pa zanesljivo ne bomo mogli izogniti novim predsedniškim volitvam. Še enkrat Kučan ali prvič Janša, bo očitno edina dilema tega spopada na po ustavi ne preveč vpliven, sicer pa dovolj pomemben položaj.

Ampak stari ljudje v naših krajih na take dileme vedno znova odmahnejo z roko: Kdorkoli bo izvoljen, kruh gotovo ne bo cenejši!

Sam bi ta trenutek z veseljem šel samo na ene volitve. Take, na katerih bi obkrožil ZA na listku, ki bo meni, mojim najbližjim, prijateljem in znancem, vsem nam zagotavljal mirno, zdravo in srečno leto, ki se nam ponuja v teh dneh. Ampak takega vprašanja na listku ne postavlja nobena politična stranka. Vanj moramo verjeti sami! (Prosto po Kardelju, oprostite izrazu!)

MARJAN DORA

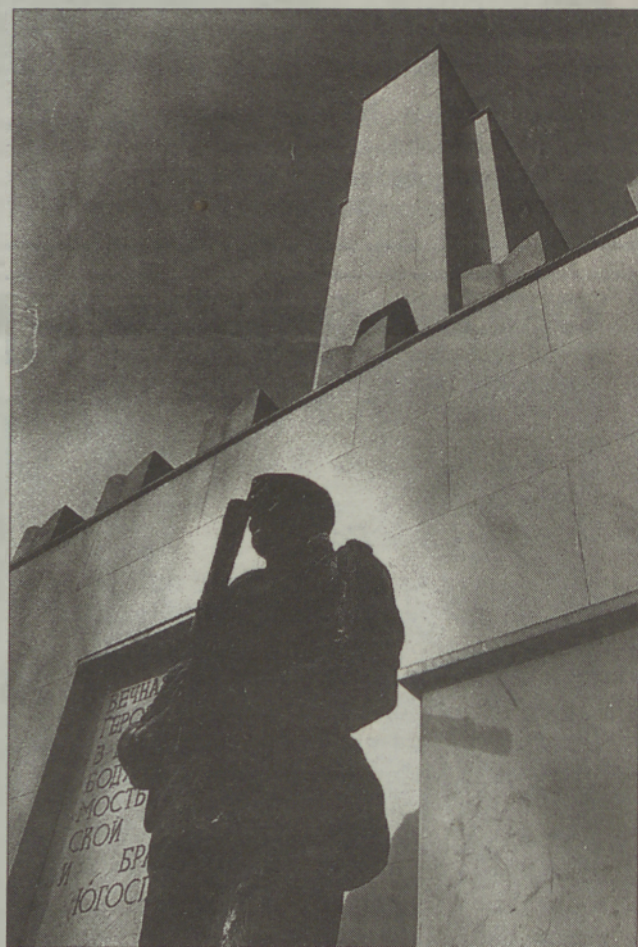
Robert Titan Felix SANJSKO POPOTOVANJE OD JELŠE DO DIANE

Duh nad strehami mesta se predstavi. Kjer sem, tam sem; akoravno bodi rečeno, da sem redkokdaj na mestu. Kot da bi lebdel iz prostora v prostor, iz časa v čas. Kdo sem? Sem duh, ki plava nad strehami mesta. Ognjeni steber, ki vas bo popeljal iz egiptovske pustote na žrtvene višave. Kdo sem? Sem vi in mesto. Sem srednik med prostori, med časi vašega spomina. Vstopite v moje ognjene vozove in vedeli boste; v vsakem kamenčku vaših stez, v vsakem prostoru vaše samote se bodo razprla stoletja. Sem tisti, ki ne umira, da bi bilo vsakemu času približano davno izginulo. Sem kava v vaši skodelici in časopis v vaši roki. Sem steza pod vašimi koraki in nebesni obok nad vašimi mislimi. V roke svoje previdnosti sem vzel misli ponižnega pisca, da bi z vami prepotoval čase in prostore vašega mesta.

Ko izstopimo iz mestne kavarne Jelša - tam sem se naselil pred časom, da sem v vašem blatu vzbudil iskrico mestnega duha: samega sebe -, zalebdimo čez cesto in se dotaknemo marmornega spomenika minulih časov, vzradoščeni in ponosni ... rastem namreč

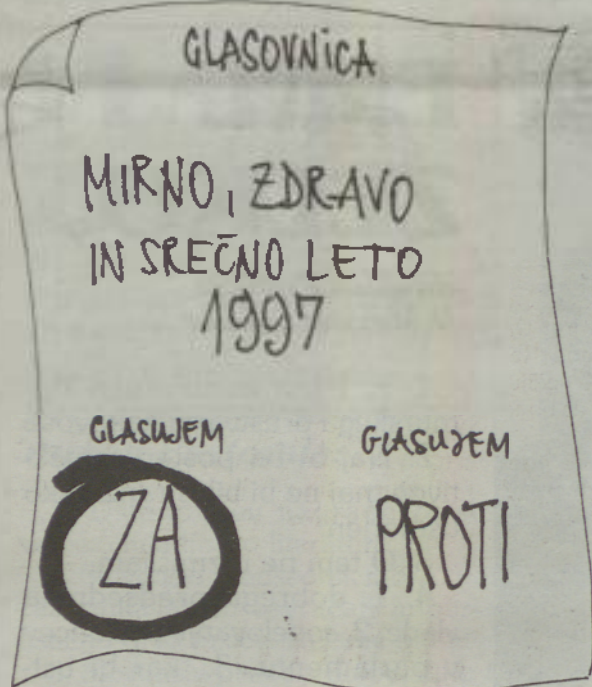
Skozi prostore in čase nekega mesta

iz spomina, zato nič preteklega, ne dobro ne slabo, v meni ne bo pozabljeno. Gremo naprej. Vstopamo v prostor sosednje kavarne Zvezda. V spominu čutimo žile plamenega žrebca, zmečkane možgane in bliskajoča rezila velike vojne. Vzpenjamo se po stopnicah. Ko izstopamo iz prostora na balkon, istočasno izstopamo tudi iz časa. Smo vodnik razžaljenih množic in z balkona hotela Dobray kričimo: »Prekmurska republika!«



Prvo potovanje, tavanje po obodu. Stopamo med raznimi prostori in časi, vozimo se z redkimi cesarskimi kočijami in premnogimi blatnimi vozovi, drvimo s puhajočimi železnicami in motornimi koulami, tavamo med različnimi združbami, pomenkujemo se s starimi meščani in odstiramo podobe Kološeve Sobotne, pomenkujemo se z mladenkami ščegetljivih oprsij in se naslajamo nad podobami izložb. Smo banka. Smo pošta. Smo tržnica. Smo Baron. Smo avtobusno postajališče. Smo zlato v izložbi. Smo znova banka. Smo spomin minule čarobnosti, ravninske lepote in spakedrani prostori sodobnosti. Potem pa smo naposled samo še šoder, šoder... Lebdimo nad umazanimi avtomobili in se zasanjamo. Kučanova oročina. Spuščamo se v sredico.

Drugo potovanje, polzenje v notrino. Stopamo v sredico mestnega duha, mesto namreč nikoli ni samo zbir prebivalcev, temveč tudi ali pa celo predvsem duh, ki plava nad strehami mesta. Ustavimo se. Smo v prostorih mladinskega informativnega in kulturnega kluba. Tu se bomo srečali z vsem svetom. Internet. Smo na odprtem prostoru duha. Ki obljublja. Ki napoveduje. Predstave. Razstave. Delavnice. Pred tem smo mozgali, da se v vsakem prostoru srečamo z davnino. Še več ... Prostori nikoli niso iz prostora, temveč iz tistih v njih. V stene so vtkana hotenja, misli. Zato se skozi zidove gradov še vedno sprehajajo misli graščakov. V mladinskem informativnem in kulturnem klubu pa iz sten ne puhti davno, temveč prihodnje. Kreativnost. Želja po odprtem. V tem trenutku se moramo ustaviti. Vstopimo lahko samo še v galerijo, v motno zavetje kalužnatega duha, ki plava nad strehami mesta. Vse drugo je namreč še vedno zgolj in samo želja, imenovana Projekt ureditve mestnega jedra. Dandanašnji samo še šoder, šoder, šoder...



Madžarov kriva njihova poslanka Marija Požonec, ki bo novembra, kot se bo pokazalo pozneje, spet premočno izvoljena za narodnostno poslanko. Meni pa je Voroš v svojem slavnem pismu očital, da bi rad postal župan Motvarjevec. Če že, bi raje tudi sam okusil potico narodnostnega poslanca. Ampak po reklami, ki jo je Tibi naredil Požončevi, sem vedel, da nimam možnosti, in se raje nisem drenjal.

Maja so se eni spomnili, da je pred 16 leti umrl Tito. Eni se skušajo delati, kot da jih je sram za tisto, kar so počeli, govorili in pisali nekoč, zato jim je spomin na Tita nelagoden. Anketa javnega mnenja med Slovenci pa kaže, da ga ima večina še vedno za veliko osebnost. Da se tudi ne strinja z rušenjem spomenikov iz NOB in podobnimi neumnostmi. Zgodovina se nam je zgodila neodvisno od naše volje. Če nas je je sram, si ne moremo izmišljati drugačne. Kot ne moreš sredi življenja zamenjati svojih roditeljev.

Paniko s čebulnimi črvi bi gospodinje, še zlasti pa njihovi vrli možički, ki so na ukaz prekopavali grede s čebulo, najraje pozabili. Ker so tako zlahka nasledli govoricam, da črvički v čebuli povzročajo najstrašnejše bolezni tega veka.

NEDE FALEJŠI!

JANUAR

Društvo vinogradnikov Goričko (350 članov) je na občnem zboru ugodno ocenilo svoje 10-letno delovanje. Pravilno! Kdo bi pa bil tako nor, da bi svoje delo slabo ocenjeval.

Odprto prvenstvo Pomurja v veleslalomu in smučarskih skokih si je ogledalo kar 500 gledalcev. Pri mladincih so bili prvi trije iz Pečarovec, kar je pravilno, saj je Bog najprej sebi ustvaril brado.

Milan Vincetič je izdal pesniško zbirko Ptičje mleko.



V Mariboru se je v dvorani Tabor zbralo 1188 Prlekov. Prišli so vsi, ki so hodili Marpruk f prvi klos.

FEBRUAR

Pojavila se je številka 136.927 DEM, ki so jih menda porabili za obnovo županovih prostorov in poročne dvorane. Je to v redu? Seveda, župan pri svojem delu močno trpi, pa naj vsaj v lepih prostorih, mladoporočencema pa naj bo vsaj na začetku lepo.

Zborovanja podjetnikov Pomurja se je udeležilo šestnajst podjetnikov in osem novinarjev. Zdaj se vsaj vidi, kdo ima čas

Lendavski župan Jože Kocon je prevzel vodstvo NK Nafta. Če pa še zdaj ne bo šlo, bodo zamenjali in župana in nogometaše.

Jože Kološa - Kološ prejel Prešernovo nagrado.



MAREC

Stavka zdravnikov



Saj so imeli prav, ampak malo so nam že začeli iti na živce.

Mladi Prleki najboljši v državi. Na kvizu Mladi in kmetijstvo pokazali največ znanja med vsemi ekipami. Imeli so krompir. Ve se, kdo ima največji krompir.

VG Kapela prodala odvečne količine vina Vipavski kleti in ne, kot po navadi, Radgonskim goricam. Upajmo, da zaradi tega ni bilo niti litra manj janževca.

Občani Občine Tišina - Cankova so za 18 ur zaprli cesto med Petanjci in Tišino. Bila je precejšnja zmeda, šoferji in živina so bili preskrbljeni.



In kaj so se naučili iz te zapore? Da naj ne računajo na sosede Radenčane, ki so jih pustili na cedilu, čeprav je bilo dogovorjeno, da bodo sodelovali. Župan Betlehema v ZDA je pisal soboškem županu. In kaj je pisal?

Pisal je, da jim primanjkuje turistov, in prosi, če bi jim lahko Sobota pri tem kaj pomagala. Antonija Knez praznovala 100 let. Damjan Fekonja napisal himno Združenja priških veteranov. Spet krivica! Prekmurci nimajo niti ene himne, Prleki pa kar dve!

MAJ

Vlada ugotavlja, da je na območju Telekom M. Sobota najmanj telefonskih priključkov na prebivalca (20 na 100 ljudi). Če pa poslušas radio Murski val, pa tako telefonirajo, kot da bi vsak poslušalec imel svoj telefon.

Obiskal nas je papež Janez Pavel II. Ob prihodu na brniško letališče je poljubil slovensko zemljo, prineseno iz slovenskega geografskega središča (Vače).



Radenskega maratona se je udeležilo 4000 tekačev. Med njimi ni bilo Branka Horvata, ker je sodeloval na finalu svetovnega pokala v spustu po divjih vodah in dosegel 4. mesto.

JUNIJ



Murska Sobota postala za en dan središče sveta! Vse televizijske postaje so pokazale Pavlinjekov balon na 61 m visokem zvoniku katoliške cerkve. Pošteno bi bilo, če bi se prihodnje leto obesil še na evangeličanski zvonik, da ne bi kdo mislil, da v Soboti forsiramo samo eno cerkev.

Po štirih letih uspešnega vodenja beltinskega nogometnega prvoligaša je Viktor Ketler odstopil s položaja predsednika kluba. Majhen korak za Viktorja, velik za Beltince (ali obratno).

Podpisana je bila listina o pobratenju med Betlehemom in Soboto. Čestital je celo Bill Clinton in v pismu navedel, da je to novo obdobje med narodoma Slovenije in ZDA. V komunizmu so bili vseeno varčnejši. Takrat so hodili naši »turisti« v Paračin...

Srečanje PENELOP je bilo, nekatere so

Miška je zanjo nadvse sladka živalica, mrčesa in agresivnih ljudi pa ne mara



ANITA ŠKERLAK, 19-letna dijakinja z Vaneče – Najraje hodi po modnih pistah, potuje, fotografira in to z nasmeškom, da postane vsakdo okrog nje dobre volje; le zgodaj zjutraj to ne sme biti, ker rada dolgo spi. In moški njenih sanj? Pravi, da ga že ima – je visok, vitek, temnih las, razumen in dobrega srca.

SUZANA RENGEO, 22-letna študentka iz M. Sobote – Njeno najljubše delo je kreiranje oblek. In če verjamete ali ne, njeni srečni dnevi so običajno petki 13. v mesecu! Najbolj nepotrebna stvar na svetu pa se ji zdi drogiranje. Po horoskopu je levinja, njena najljubša žival pa je mačka. In izbrala si je že tudi moškega svojih sanj. Ima črne dolge lase, je močan in dober prijatelj. Kaj je ta moški, pa zanjo sploh ni pomembno. **Ne kažite ji zelene kobilice in ne strašite je s pajkom!**

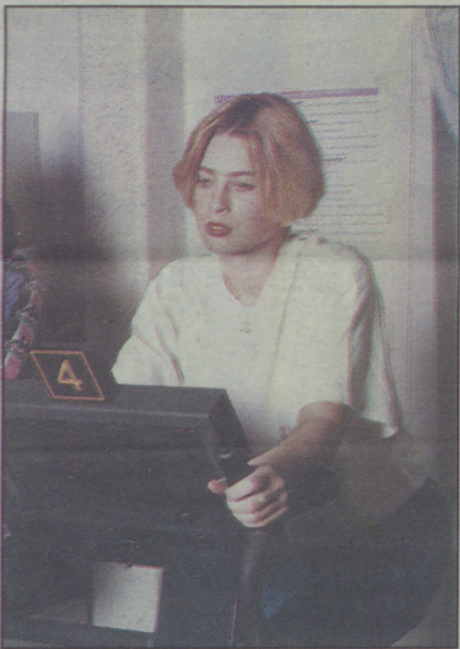


Dela vse, najraje pa uživa ob gledanju akcijskih filmov



DRAGICA ŠALAMUN, 20-letna kuharica iz Zg. Krapja – Kuhalnico ima dostikrat v rokah doma in še kje, zato se je tokrat raje odločila za sprehod po plesišču. Ji verjamete, da si upa prijeti tudi črva pa kačo belouško? Proč od nje pa morajo na vsak način vsiljivi moški, četudi je kateri zelo mikaven, kajti zanjo obstaja trenutno samo eden – visok, plavalas, zelenook, zabaven ... Upa, da bosta imela srečno družino in svojo hišo.

Penelope na stopnicah. Le kako visoko se bodo povzpele?



Jo čakajo štirje otroci? Bo postala frizerka ali modna kreatorka?

ALEKSANDRA DIŠIČ, 18-letna dijakinja iz M. Sobote – Želi si imeti najmanj dva otroka, ker je edinka in pogreša kakšnega bratca ali sestrico. Če drugega ne, bi imela družbo za plavanje in pobiranje sadja po tleh. Prvo je zanjo velik užitek, drugo pa ... Moški njenih sanj je črnolas, nekoliko kodrjav, rjavih oči in dobrega srca. Od živali pa ima najraje psa, in to še posebno fantovega, s katerim gredo večkrat skupaj na sprehod.

Moški njihovih sanj

In potem je prišlo miklavževo, dan, ki smo ga določili za srečanje naših Penelop. Najprej ena za drugo, zdaj pa torej vse skupaj, da jih še bolj spoznamo, da se spoznajo tudi one med sabo in da bi jih ujeli v naš objektiv v različnih »položajih« v hotelu Diana in okrog njega. Če bi bil zraven tudi kakšen filmski producent, ni vrag, da se ne bi katera Penelopa povzpela še med med filmske zvezde!

Takole se res nič ne zgodi.



O lepotnih tekmovanjih ne razmišlja, želi pa postati zdravnica



BOJANA VODEB, 16-letna dijakinja iz M. Sobote – »Najbolj uživam, ko se ukvarjam z mamo, ji pomagam pri delu, nakupih ...« je bil njen odgovor na vprašanje, kaj najraje počne v življenju. Dodala je še, da tudi posodo rada pere. Skoraj neverjetno, ampak tako je. In česa najbolj ne mara? Nasilja in drogiranja. Med živalmi najbolj občuduje veverico, ker je urna in sploh najlepša; njen izbrani med moškimi pa ne sme kaditi in piti alkoholnih pijač, mora pa biti romantičen in razumevajoč.

Le kaj bi bilo, če bi ji sedla v naročje še muca?



Pazite, letimo ...

se tudi kopale, Miklavž pa se je pritajil



Če bi lahko jahala vranca po peščenih plažah?!



Penelopa

Ne ubija pajkov, ker bi ji to lahko prineslo nesrečo

Trening za bunnyu jumping ali potovanje z ladjo okrog sveta?



URŠKA SELČAN, 18-letna dijakinja iz M. Sobote – Česa ne mara delati? Kar je pod prisilo. Zato bi raje kot tega lutkastega zajčka božala pravega konja, ki je njena najljubša žival. Spominja jo na plemenitost. Posebnega strahu pred kačami, žabami in mišmi nima, pajkov in črvov pa raje ne gleda. Njen izbran moški pa je visok, črnolas in razumevajoč.

ANITA MIKOLIČ, 20-letna študentka iz M. Sobote – Trenutno je njeno najljubše »opravilo« potovanje s stopom po Evropi. Uspelo ji je že priti do Pariza in nazaj. Tudi ona ima med živalmi najraje konje, ker so močni, elegantni, pogumni, zvesti ... In zelo si želi, da bi imela nekje svojo konjsko farmo. Pravi, da se ne boji prav nobene živali. Moški, ki si ga je že izbrala, pa je visok, dober do nje in drugačen od drugih.



MANICA KOKALJ, 20-letna maturantka iz M. Sobote – Ko smo jo vprašali, ali je srečno dekle, se je veselo nasmešnila in rekla: »Da!« No, njena trenutno največja želja pa se ji še ni izpolnila, in sicer bi rada z ladjo prekrizarila svet. Pridružil bi se ji lahko moški oziroma fant s črnimi lasmi, modrimi ali rjavimi očmi in še duhovit naj bi bil, da jima ne bi bilo dolgčas. Ona pa bi spekla za na pot veliko kokosovega peciva. In če bi se ji kje ponudila priložnost, bi si vsekakor privoščila tudi bunnyu jumping (skakanje z elastiko) pa tigrar bi rada pobožala

Oh, kako prijetno je tole »špricanje«!

aj, pogledi, želje ...

kaj počneš, je najbrž dobro, da se najprej nekoliko ogreješ. Dianin studio za kot nalašč za ta namen; pa še za lepšanje postave je, kot pravijo, treba hoditi tja. kot po maslu. In da bi se po »napornem delu« spet nekoliko ohladile pa poleg revežile, smo jih povabili v bazen. Opogumile pa so se, tako da so se preoblekle v in v kuhinji ter na lokacijah, ki sta jih izbrala naša mojstra fotografije. Zadnje so opravile v plesni dvorani, kjer naj bi začele ples, toda Magnifico in njegov ob napovedani uri nista bila pri volji za nastopanje, zato se tudi Miklavž ni prikazal, predvideno. Ampak mi smo vseeno razkazali naše Penelope!

no se imeli priložnost družiti z njimi, smo med drugim lahko slišali iz njihovih ust animivega – kaj najraje (ne) počnejo v življenju, katere živali imajo najraje, katerih takšni so moški njihovih sanj ...

Skozi objektiv sta gledala JURE ZAUNEKER in MATEJ FIŠER
Kar je videl in slišal, pa je zapisal JOŽE GRAJ

Bila je naša prva izbranka



KARMEN FLISAR, 20-letna trgovka iz M. Sobote – Pridružila se nam je šele zvečer in marsikoga očarala s svojo privlačnostjo, čeprav si, kot je svojčas dejala, ne barva nohtov. Najbrž ji potemtakem pomaga kaj ribjega, kar zelo obožuje. In bila je prva Penelopa med Penelopami!

Pa recite, če ni Pen nekaj posebnega tudi zaradi lepih, simpatičnih, mikavnih ... deklet, ki so v vsaki številki na ogled na zadnji strani! Dali smo jim ljubkovalno ime Penelope.

ANGELCA BERDEN, 20-letna natakarka iz Lukavec – Včasih bi kar cele dneve ostala v gostišču med prijatelji, kjer se najbolje počuti in uživa. No, tudi zabave v diskotekah jo mikajo pa še kaj. Občuduje tudi konje, njihovo vitkost in hrzanje. Ne mara pa ljubosumnih deklet in vsiljivih moških. Rada bi potovala na Kanarske otoke, pridružil pa bi se ji lahko kdo, ki je dobrega srca, močan, postaven, plavalas, ljubezniv ...



Le mešaj, mešaj ...



JULIJ

Na letni konferenci OO ZZB NOV v Soboti so rekli: Kdor ne spoštuje zgodovine, ni vreden prihodnosti. Oni so jo spoštovali, vendar predvsem od '41. leta dalje.

Pisatelju Feriju Lainščku so v Budimpešti izdali roman v Madžarščini.

To je dobro. Če njegovega pisanja v slovenščini nihče ne razume, se bo morda našel kdo od Madžarov ...



Srbi iz Bečeja napadli Muro, in izgubili – bila je le (fair) nogometna tekma.

SEPTEMBER

Jože Zver in ekipa Prekmurja zmagala na državnem prvenstvu traktoristov. In kakšno nagrado so dobili? Prihodnje leto bodo lahko zastoj orali v Avstraliji na svetovnem prvenstvu.

Tovarna Mura v Sarajevu odprla svojo trgovino in pripravila modno revijo.

Je bila modna revija Sarajevčanom všeč?



Sobota dobila nov grb in zastavo. Zakaj so ga dali narediti?

Da bi bil mestni paznik, ko bo pobiral parkirnino v modrih conah, v uniformi z grbom na kapi lepšega videza.

VOLITVE 96

– Kaj vse niso obljubljali?

– Ti kandidati so ravno taki kot moj Franček. Pred poroko mi je vse obljubljal, potem pa na sve pozabil!

Nežika Senčar iz Ljutomera praznovala 102. rojstni dan. Od nje je starejših deset Slovencev in tri Slovenke.



Novinar Branko Žunec gre zaradi pisanja pogojno sedet za dva meseca in pol. Kaj se sekira, tudi Franjo Tudžman je sedel zaradi pisanja, pa pogledajte, kam je prišel.

NOVEMBER

AVGUST

Büjraški dnevi na Otoku ljubezni v Ižakovcih.



Zakaj so tako dolgo govorili, da bo prišel Kučan, čeprav so organizatorji vedeli, da ga ne bo? Biznis je biznis. Veš da ljudje ne bi ostali pri Muri tako dolgo, če bi jim to povedali.

Anita Škerlak z Vaneče postala miss Pomurja. TV-snemalec Jože Herman postal najboljši radioamater v državi. To, da je amater, se je vedelo, da je radio, to je pa novo!

Naš in madžarski predsednik Gönc sta se srečala na mejnem prehodu Nemesnép - Kobilje. Bilo je tudi nekaj policistov, da fanta slučajno ne bi kaj »švercala«.

OKTOBER

Komisija državnega zbora za lokalno samoupravo je ugotovila, da je Grad na Goričkem lahko občina. Takšno željo imajo tudi Veržejci in Razkrižani.

Radio Murski val je šestič zapored zasedel prvo mesto med lokalnimi radijskimi postajami.



V Soboti so po dolgem času spet odprli mladinski klub. Pa je oprema v redu? Vsak čas bodo namestili še kondomat, potem bodo pa lahko začeli z dejavnostjo. Potem ko so rahlo spremenili napis na spomeniku borcem NOB v Ljutomeru, ga je gospod Štebih poimenoval Gardaland. Nič slabega, le da bi ga toliko ljudi tudi obiskalo.

DECEMBER

V Soboškem Vrtnarstvu so vzgojili bukev, ki so jo posadili v Vatikan.

Po Miklavžu pa zabavi v službi pa v društvu pa po Štefanu in Janošu itd. itd. si ne želim ničesar drugega kot to, da naj vse že enkrat mine.



NIČ NE BO VEČ TAKO, KOT JE BILO -

NOVA SLOVENSKA MORALA: Pozaprite vendarle že enkrat te tatove, da bomo lahko tudi mi poštenjaki kaj ukradli!

V izvir navdiha se oko ozira,
a zlomka, glej, tam tema je kot
noč,
ki levo, desno in naprej zastira
pogled naše, srepo vanje zroč.

A, bemti, nekaj se tam onegavi
in komaj slišno na uho mi pravi:
»Jaz z Marsovskega sem z
imenom

Bobo,
ušel med umetnike je Dodo?»

Na Marsu gledajo televizijo
- kako bi tole vedeli ta hip -,
na vseh kanalih le še Muranijo
in tu in tam še kakšen stari strip,

ki s centra pride k nam na
podeželje
kot tisti: pet in pet ni več deset.
Kaj takega le parlament namelje.
Če v dvomu so, gredo še enkrat
mlet.

Namleli koalicij cel'ga vruga
in strašnih opozicij prav tako.
Dva dni ves zbor zdaj levo, desno
gaga
in noče, noče, da bi se izšlo.



»Je prav tako, da tale voz EU-jski
več juncev vleče,« Bobo se reži.
»Da znali boste, kam z govedom,
pujski,
da manj odslej bi šli se mi in vi!«

Je ljudska volja tole prav storila:
nihče ni več edini petelin.
na gnoju domačijem, razdelila
je moč; zdaj sem, zdaj tja, zabila
klin

v jezike vseh je norih gobezdačev,
ki tulijo nenehno tjavendan;
obritoritcev, plešcev in bradačev,
ker mika jih državniški volan.

Poslanci stari ljudstvo zadolžili:
naj referendum bo, glasil je sklep.
Kako v prihodnje bomo se volili.
Življenjsko važen takšen je ukrep.

2

Pa Janez, Kunigunda, Rok,
Marina,
en dr... vedo, kako naj bi se
volit šlo.
Naj se plačuje davek in carina,
povpraša naj se ljudstvo - to pa
to!

So v parlamentu zbrani vsi
možgani
v odborih, komisijah, kaj jim
mar,
čeprav je jasno vsem in kot na
dlani:
to je čez ramo vrženi denar.

In vrgli smo jih, 400 milijonov,
ker ve se vedno, kdo je kje
plačnik.
Dovolj v tej domovini je
patronov,
še to se ve, komu zgraditi
spomenik.

Ej, mnogi še drugačni so
kujoni,
ki v pravo luknjo so zabili čep.
Kot iz neba jim padajo milijoni
v preluknjani in pogoltno
prazen žep.

A kaj bi tu zavistno modrovali,
saj vemo tisto, komu kravjo
smrt
želimo - tile vrečo so držali,
nič več, dokler je žakelj bil
odprt.

Do zadnjega smo cvenka vanj
zmetali,
da bi bogati tudi mi postali.
Smo videli, kako nam sonce
sije,
le ne vedoč, da tak' se norce
brije.

Pač sreča ni z nami, smo si v
jezi

rekli,
ko šel čez noč je ves denar.
na konju bi bili, če ne bi se
opekli,
resnično je denar sveta vladar!

Kako z Evropo bo, bolj malo
znali
smo lani, letos še veliko manj,
se veselili že in hkrati tudi bali
kot more, hudih, neprijetnih
sanj.

A glave v rokah nosijo
Muranci!
Si pameti ne žmičejo zastonj.

Z Goričkega naj, naj so Poljanci,
razkmetenja zaslutili so vonj.

Bilo to prej je, zdaj ne bo
drugače:
vso zemljo skupaj, ljudstvo med
berače
naj vpiše se, če ne pa - capi rapi
postali bomo pomuranski -
knapi!

Od Strukovec do Kuzme zemlja
skriva
milijone in milijone ton goriva.

3
Pa Videm, Presika in o la, la
še Petišovci, zraven Lendava.
Premoga je dovolj za megavate,
da razsvetlili nove bi pojate,
saj k nam od vsepovsod gospoda
pričela bi prihajati z Zahoda.
Curljali tolarčki čez noč in dan,
postalo bi Goričko - Tičistan.
A kaj le ptički? Risi in medvedi
ti motovilasti in leni sladkosnede.
Potem pa orangutani in divji
orošlani
bi se vsak dan sprehajali med
nami.

Volkove bi sposodili si v
Ljubljani.
Živalski vrt jih v kletkah zdaj drži.
Še več se po kanclijah jih redi.
In divje mačke lepotačke male



gozdove naše bi pomlajevale.
V jezeru ledavskem že krokodili
in jurski pozoji bi se množili!
Vse to v dobrobit živinoreje,
z mesnic pa soboških vse
pogosteje
naj se kak košček drobovine
smeje.

Mesa, ki pravimo jim ena a
- kako naj uboga para kupi ga -,
bi dnevno v ta zverinska žrela šla.
Gorički park čimprej oživimo,
kmetijstvo brez Evrope tak'
otmimo.

A nekaj zverinjaka že imamo,
saj vsepovsod se zmerja in renči.
Ne popustimo, zlepa se ne damo.

Po naše bo, ni vrag, naj teče kri.

Oblast lokalna svoje novce šteje
in tiste, ki dobi jih za erar.
Župan je prvi, kot se to umeje,
nekakšen idijanski poglavar.

Dobiti vlado, zadnje bo dejanje.
Kdo bo, kdo ne, zdaj novi
mandatar.
Bo to še starega perila pranje,
odsev modrosti ali le utvar.

Naj se zgodi tako ali drugače,
v Strassbourgu, Bruslju, Bernu
bodo

hlače
spet pridno drgnili za svoje plače.
Nam pa ostaja le še ta adut:
da nekam lezemo zdaj tem
veljakom,
ko prišlo njihovih je pet minut.
Po zadnji mažemo jih z
medenjekom;
dejanje to je lizcev in priskut.

4
Gospodje ti, ker vajeni bontona,
manir so diplomatov vse počez,
iz Bruslja k nam, iz tega
Babilona,
nas hvalit hodijo, pač da zares

kot na Olimpu brihtni smo,
bogovi.
Naivno jim verjamemo prav vse.
Brez samokritike na poti novi
nam marsikaj zato narobe gre.

Videč to Bobo, se na pot odpravi.
Za Stezosledcem, ki že mesec dni
tja proti Marsu noč in dan drvi.
Saj tam zares drugače je kot
pravi.
Nihče nikogar ne mrnjavi.
Tam vedno je še pet in pet deset!
Za Stezosledcem pa, ojoj, gorje,
lahko kaj kmalu se pojavi
že kakšen individuum, one,
ki tu pod Alpami se mu Slovenec
pravi.

Takrat veselje in ta svet
začela bosta znova zgodovino
štet',
a Marsovcem prijateljski nasvet,
naj se preselijo na kakšen drug
planet.

Nam, ki ostanemo, kjer smo,
naj NOVO LETO SREČNO BO!

Juš MAKOVEC

PISALO SE BO 1997.!

PRI
»VESELI
GORIČANKI«

LÜŠCENJE KUKURCE ...»

STARIH ZIMSKIH OPRAVIL SE JE LOTIL TUDI ŽUPAN LUDVIK KOČAR Z DRUŽINO IN ŽENSKE SO ZAPELE: »Če mi pluga nede vlejku, te mo ga pa klali ...«



Na Miklavževo se je zbralo v gostilni Pri veseli Goričanki v Radovcih na Goriškem staro in mlado. Iznajdljiva gostilničarka Dragica Zdravec - Dervarič je povabila v goste sosede s prošnjo, da prikažejo gostom opravila, ki so bila nekoč v navadi na Goriškem, v Prekmurju nasploh in tudi na štajerski strani reke Mure. In medtem ko so nekateri »delali«, so drugi kartali, pili, prepevali pozno v noč.

Predle so: 82-letna Marija Kočar od Grada, 70-letna Irena Melin, 72-letna Gizela Šliht-huber ter prav toliko stara Justina Dervarič iz Radovca. Bilo je nekaj težav s predebelo prejo, kar pa je razumljivo, ker so ženske nazadnje vrtele kolovrate, ko jim je bilo kakih deset let, in še to skrivaj. Mame so se namreč jezile, ker so deklice delale škodo, saj se jim je predivo zavozlalo ...

»Lupanja tikvinoga semena« se je lotil tudi župan občine Kuzma gospod Ludvik Kočar (tretji z leve).

Kar ponosen je bil, ko je ugotovil, da gre to opravilo dobro od rok tudi otrokoma, ki sta se znašla pri tej mizi. In zanimivo je, da dečka ta večer nista silila k televizorju, računalniku ali pa vsaj k poslušanju oglašujoče elektronske glasbe.



In ko je bilo dovolj preje, zvrhana košara mehkega puha za vzglavnik ter nekaj kilogramov izluščenega bučnega semena, so po prostoru zadišale dobrote: jabolka, domači kruh z zaseko, posolanke, potica... In gostje so si začeli nazdravljati z dobro domačo kapljico in zadonela je pesem: »Mi Slovenci vinca ne prodamo, ker ga sami dobro piti znamo ...«



Veselačen se je zavleklo v noč in zakaj se ne bi? Te dni se ubadajo te marljive Goričanke s šivanjem, pletenjem, kuhanjem žganja, s kolinami... Njihovi moški pa pletejo košare, vežejo metle, delajo grablje ...



»Čejsanje« kurjega perja je šlo ženskam hitro od rok in vmes je bilo dovolj časa za petje. Skozi gostinsko dvorano je zaplavala slovenska: »Prav lušno je res na deželi, kjer hišca na samem stoji...« In slišati je bilo tudi viže, ki jih pojo »papinci« v cerkvi. Pridno so pomagali tudi »leterani«. Polovica prebivalstva v Radovcih je namreč katoliške, polovica pa luteranske veroizpovedi.



Veselo razpoloženje je bilo vedno bolj čutiti iz vseh kotov gostilne. In tam na sredini je bil kar nekako osamljen Ludvik Grah iz Radovca. Luščil je koruzo, nervozno, hitro, da je je bilo več po tleh kot v košari, in jezno izustil: »Ste name pozabili? Vsi jeste in pijete, meni pa je ostala le surova koruza ...«



Zdaj, ko so bili vsi zatopljeni v prijeten klepet ali prepevanje, si je tudi gospa Dragica Zdravec - Dervarič privoščila nekoliko oddiha. Zadovoljstvo ji je žarelo z obraza in kaj tudi ne bi. Uspelo ji je pripraviti prijeten večer, katerega se bodo vsi še dolgo spominjali.

Zapisal in fotografiral: FRANČEK ŠTEFANEČ

Bolnišnica na Olga z

Olga Bavcon, ki živi s svojim možem Borisom v dolnjem delu Križevca v Prekmurju, se je rodila, kot je v pogovoru posebej poudarila, »pod slamnato streho« v Puconcih. Bila je ena od petih otrok, ki sta jim dala življenje starša Frida in Janez Gjureč. Mama je bila iz baltiške države Estonije, kjer jo je oče spoznal kot vojni ujetnik. Izhajala je iz bogate sirarske družine, zato je bila, ko je prišla v Prekmurje, soustanoviteljica mlekariskopredelovalnega obrata, ki se sedaj imenuje Pomurske mlekarne Murska Sobota. Olga pa ni postala sirarka ali kaka druga živilska delavka.

V ŠOLI ZAPRTEGA TIP

Denarja, ki sta ga starša zaslužila, je bilo premalo, da bi sama zmogla plačevati šolanje otrok. Olga je potem, ko je končala osnovno šolo in nižjo gimnazijo, nadaljevala šolanje na srednji turistični šoli, a ga je po končanem prvem letniku prekinila, ker starši niso zmogli plačevati stroškov. Nujno se je morala »prepisati« na šolo, kjer bi se izobraževala brezplačno. V tistem (povojnem) času je hudo primanjkovalo babic, ki naj bi delovale na območjih matičnih uradov, in država je spodbujala šolanje na babiški šoli v Ljubljani. Olga se je takole spominja:

»Šoli so nekateri rekli 'Lavričeva babiška šola', kajti tako se je pisal tedanji ravnatelj. Bivanje v



Ogla Bavcon, fotografirana pred 20 leti na ginekološkem oddelku soboške bolnišnice, ko je tam delala kot inštrumentarka.

internatu in šolanje sta bila stroga. Šola je bila namreč »zaprtega tipa«. Obiskovala smo jo samo dekleta in že v prvem letniku smo bile dijakinje pri porodih, pozneje pa smo že neposredno pomagale na svet kričacem. Spominjam se svojega prekrasnega doživetja oziroma občutka, ko sem pomagala priti na svet deklici.«

PORODI V POTROŠNIKOV HIŠI

Led je bil prebit, teoretično in tudi praktično izobraževanje sklenjeno in »novopečene« babice (porodničarke) so šle na teren na območja posameznih matičnih uradov. V tistem času, tja do 1955. leta, so ženske rodile predvsem doma. Mnoge celo na posteljah, kjer je bilo spočeto življenje. Seveda je bilo zdaj mnogo huje, ampak potem, ko je mati zaslišala otrokov glas, je bilo trpljenje hitro pozabljeno. V navadno bolnico pa so šle nosečnice, ko se je, kot je dejala sogovornica, »kaj zakompliciralo«.

Menda se je pisalo leto 1954, ko so v Murski Soboti v Bajlečevi hiši (sedanji Potrošnikovi rumeni hiši nasproti Diane) v prvem nadstropju uredili ginekološki oddelak, katerega šefinja je bila dr. Lea Sedlaček, in babica porodničarka Olga se je zaposlila v tej novi zdravstveni ustanovi. Kako leto dni je opravljala babiške »zadeve«. V pogovoru je večkrat omenila, komu

koncu mesta ginekološkega

Kako je bilo v babiški šoli? – Mnogim pomagala na svet – Zahrbtna bolezen je ni vrgla s tira

vse je pomagala na svet oziroma je storila skorajda nemogoče, da je ostal pri življenju. Bili so pač časi, ko v zdravstvu niso imeli pomembnih aparatov, denimo inkubatorja, in je skoraj vse slonelo na človeku.

»Hvala, Olga, v imenu ...«

Potem je nekaj let delala na hematološkem oddelku (hematologija = nauk o krvi in krvnih boleznih), ob delu pa se je tudi izobraževala in postala inštrumentarka (inštrumentarka = kdor streže zdravnikom s podajanjem ali pripravljanjem instrumentov). To delo pa je že opravljala v operacijski sobi ginekološko-porodniškega oddelka, ki so ga medtem ustanovili v bolnišnici v Rakičanu. Od tam je odšla tudi v predčasni pokoj, kajti hudo je zbolela na očeh, a se je le nekoliko pozdravila. Zdaj seveda nosi očala.

BOJ Z ZAHREBNO BOLEZNIJO

Zgodbe pa še ni konec. Je žal tako, da človeka potem, ko se nadeja lepih dni, tednov, mesecev,



To pa je čisto sveža fotografija, posneta v decembru na domačiji v Križevcih v Prekmurju. Četudi je imela v zadnjih desetih letih velike težave z zdravljenjem, je tudi zdaj na njenih ustih nasmeh, sivi lasje pa tudi ne motijo; prej nasprotno: privlačijo.

let ..., v jeseni življenja, kaj »udari«, prizadene. Olgo je hudo zadelo: zbolela je za zahrbno boleznijo – rakom na ščitnici. Kaj pa zdaj? Ne, ni se vdala v usodo o običajno bližnjem koncu, ampak se je začela boriti za zdravje. Tudi zdaj, sedem let pozneje, ko je bolezen premagala, je v tej ženski, ki seveda ni več rosno mlada (po letih se žensk menda ne vpraša, zato tega nepisanega pravila nisem kršil!), toliko borbenega duha, živahnosti, energije ... da le kaj. Seveda se je tudi bolnišnično zdravila, a pomagale so tudi pravkar nanizane Olgine lastnosti in, na kar sta opozorila tako Olga kot mož Boris, njune kozice: njihovo mleko, izdelki iz mleka in tudi meso. Uživanje kozjega mleka in mlečnih izdelkov iz njega priporočata vsem, ki hočejo živeti zdravo; morda je to celo recept za dolgo življenje in za premagovanje zahrbne bolezni? Rada seveda svetujeta oziroma prenašata svoje izkušnje in zategadelj sta zelo srečna.

Tak je močno skrčen Olgin življenjepiš z ginekološkega oddelka bolnišnice na koncu mesta. V podrobnosti se nisem spuščal, saj prav vse, kar se dogaja med štirimi stenami, ni za javnost.

ŠTEFAN L. SOBOČAN

Kap. Kap ... kap. Kapljice, izžgane moči slive rišejo enakomerne kroge na površini slivovke v steklenem vrču pod bakrenim kotlom.

– Advent je tak krog in lucinje je nekje na sredini, mi dé Gizella Kulcsár iz Dolge vasi, in potem obe dolgo strmina v te čudežno pravilne kroge.

– Mislimo, da smo najbolj pametni, da se svet vrti okrog nas in mi uravnavamo naše življenje. Ne, mi smo drobcena prašna zrna, izgubljena v tem božjem svetu. Niti tega ne vemo, od kod smo prišli in kam bomo odšli. V svojem šestletnem vdovstvu se vedno bolj vračam v svoj otroški svet. Ravno na barbarinje sem pomislila, kako moj oča na ta dan nikoli ni prislonil sekire k PENU, češ kure ne bodo nesle. Veste, nekaj resnic je v tem, ker čarovnice so nekoč marsikaj zacomprale. Zle ženske so na te znamenite dneve hodile po hišah in pri našale zlo.

– Težke obtožbe ...

– Odraščala sem ob križišču in še danes ne vem, zakaj smo se vaški

njala sveti večer, toda ona je kazala na steno in vpila, češ da vidi mnogo rogatih. Moj ded, veren mož, je začel moliti rožni venec, jaz pa sem odprla vrata, da so nečisti duhovi lahko izginili. Sestra je naslednji dan šla k maši, prinesla posvečeno vodo in Nečistega nikoli več ni bilo.

– Kdo pa je Nečisti?

– Morda kakšna blo-deča duša, ki ne najde miru. Kot je dan, tako

sveti večer, sem zmolila tudi za njegovo dušo. Ne vem, zakaj, ampak nenadoma sem spregovorila: Oglasi se, če si tu. In takrat je potrkalo na vrata prav tako, kot je on trkal, ko se je vračal z dela. Ustrašila sem se in nikoli več nisem prizivala duhov. Njegovo mesto je tam, kamor smo ga pospremili na zadnji poti. Nisem strahopetna, toda ponoči se bojim pokopališč.

kolom po glavi. Ne-zavestnega so vlekli do domačega praga, kjer je izdihnil. Kmalu po tistem se je začelo: nez-nana sila je prevračala vse v hiši, metalo je kamenje po dvorišču in neko noč se je pojavilo znamenje v koritu, kjer je v moki bila narisana krsta. Tretja sestra, ki je doma gospodinjala, je potem vprašala, ali imajo kakšno željo, in odgovor je bilo trkanje. Na koncu je zvedela,



»Skrivnosti rajnkih duš se razodevajo v predbožičnem času, le prisluhniti jim ne vemo,« pravi Gizella Kulcsár.

Gizellina adventna razodetja

otroci tako radi zadrževali tu. Stari ljudje so pripovedovali, da so se v jasnih nočeh tu zbiral čudna bitja. Brezglavi psi ...

– ... brezglavi psi?!

– Svet je skrivnosten, posebno na božično noč. Moja sestra je z možem šla ta dan na obisk v Čentibo. Ko se je vračala, jo je na križpoti zajela neka nez-nana, nečista sila in jo čisto opijanila, čeprav ni zaužila niti kapljice alkohola. Stopila je na hudičevo sled, in če ne bi držala v naročju svojega enoletnega otroka, bi jo verjetno pokončali. Mož jo je le s težavo uspel iztrgati iz krempljev Nečistega. V svoji hiši ni mogla ostati. V kombineži in bosa je pribežala k nam. V naši sobici je okrašena jelka nazna-

je noč, in kot je dobrota, tako je tudi zlo. Sveti večer je družinski praznik in nečiste sile želijo premotiti ljudi, uničiti dobroto. Ali pa se pokojni vračajo, želijo opozoriti nase, na svoje trpljenje na onem svetu.

– Kaj je oni svet?

– To je tam, kamor se vračamo, in morda tudi tam, od koder smo prišli. Odhod je vedno težak, saj ne veš, kam greš. Teta mi je pripovedovala, da je ob smrti svoje prijateljice tri dni čutila, kako jo neka neznana sila drži za krilo, in šele tretji dan je občutila olajšanje. Duh je prispel na svoj končni cilj ... Moj mož je tudi rad pravil, da če bo le ena možnost, se bo vračal z onega sveta. Kmalu po njegovi smrti, na sam

– Zakaj?

– Svetloba ima svoje oči, tema pa svoja ušesa in nikoli ne veš, kje so nevidni ...

– Torej, mnogo je neporavnanih računov med živimi in mrtvimi?

– Veliko, mnogo več, kot si mislimo. V Petišovcih, kjer sem rojena, so se dogajale čudne stvari. Celo moja babica je bila deležna napada neznane sile. Pozneje se je izkazalo, da tragično preminula sestra in brat nista našla zveličanja in sta se zato vračala. Bilo je med prvo vojno, ko je Rebečin mož moral na fronto in nesrečnica se je od žalosti v Nagykánizsi vrgla pod vlak. Doma sta jo čakali siroti. Rebečin brat pa se je v Čentibi v Tokovi gostilni sprl z vaškimi fanti in nekdo ga je s

da želijo enaindvajset črnih maš. Starejši so pripovedovali, da je po obredu okrog hiše žvenketalo in ropotalo, potem pa nenadoma vse utihnilo. Nesrečnika sta končno našla svoj mir.

– Kurja polt me ob-liva ...

– To je pač skrivnost življenja in smrti, to so za nas nerazjasnjene skrivnosti, razsežnosti. Pravijo, da v adventnih časih, predvsem v božični noči, mnogo nemirnih, nesrečnih rajnkih duš blodi po svetu in vpije po pomoči, mi pa jim več ne vemo prisluhniti.

Kap. Kap ... kap. Kapljica, potem krog, ki se iz sredine širi nazven, dokler ne butne ob rob posode, in tu je že naslednja. Kap, kap.

Ella Pivar

Kapljica, potem krog, ki se iz sredine širi nazven, dokler ne butne ob rob posode, in tu je že naslednja. Kap, kap.

Dobesedno sem se moral gristi v kolena: čeprav me je bilo komajda za črivo cigansko pipo, se mi je neusmiljeno podajalo. Tanka zmrzal, ki me je le v senčevju držala, se je na planem spremenila v zahrbtno pšeno, po katerem sem moral bresti skoraj do pasu. Tu in tam se mi je potemnilo od napora, da bi kar najraje odnehal, po hrbtu se je črtkal potoček znoja, ki je že zmrazil za hlače, nekje daleč pa so se začeli dremaje oglašati psi, za katere sem bil najbrž prej nekakšna blodela lisica ali prikazen kot tretješolček, ki se je pred njimi zmeraj pritajil iz živice.

Opletal sem s tanko šibo in nagonsko iskal pot, kajti predvčeraj jo je hudo zamedlo, in si šepetaje ponavljal:

»Friški, friški, zdravi, zdravi,
v eton mladom, novom leti,
krüja, vina, vsega zadovolj,
največ pa dušnoga zveličanja ...«

- Velikanja, velikanja, je nekaj nekaj zapredlo izza debelega topola, ki sem ga moral na široko obhoditi.

- Zveličanja, sem si ponovil, misleč, da sem se zagovoril.

- Velikanja, velikanja, je znova zagodlo in se prikazalo: kot da bi padel z jasnega neba, se je po medvedje razkoračil pred mano in mi nasršenih obrvi potisnil svoj večni bicikel, na katerem da je celo prišel iz matere v moje prezeble roke.

Bil sem za dobro ped višji od njegovega robatega partizana, kolesa, s katerim se je menda celo pokrival in na katerega je ponavadi navesil vso ropotijo. Tudi tokrat se je na prtljažniku pozibavala velika kartonasta škatla, ki jo je bil prevezal s pomazanim rdečkastim trakcem. Majal se je in nemo, brezzobo škilil vame, meni pa je že uhajalo v hlače, kajti ta Jultek, ta vsekana grdoba, me lahko kot hrošča zdrobi v svojih šapah in se mi za zmeraj maščuje, ker sem se petelinil pred njim in ga dražil:

»Jultek, Jultek,
pokaži mi svoj drislav kultek,
ki ti ga bo žaba snedla
kakor nakozlana knedla!«

On pa nič: kot da je že zdavnaj pozabil, kako smo si ga še predvčeraj porogljivo privoščili, ga kamenjali, mu spuščali sapo iz zračnic ali mu stisnili lepilo v pumpo, kako nam je vagal svojega »kultka« in se režal kot počena luna, tu in tam se je silovito zagnal za nami, kot da nas želi na vsak način ujeti. Vedeli smo, da bi nam v hipu poskubel vse naše perutničke, da bi nas obrcal tudi do krvavega, kajti ko so se mu zatemnile oči in pribelile slone, je v njem narasla prava živalska moč, s katero bi, vsaj tako se je govorilo, podrl z golo roko celo bika.

- O, ti, Jultek, kaj zaboga te nosi ob tej uri? sem komajda izjecljal.

- Leto, leto, šiba, šiba, je zategoval in pokazal na mojo vrbovko.

- Za moč in zdravje ter srečo, Jultek, sem mu skušal dopovedati, medtem ko je z mojo šibo veselo švrkal po zraku.

- Tudi jaz šiba, je mlatil svojo latovščino, tudi jaz svoja Alvina šiba ...

Seveda mi še na misel ni prišlo, da bi prasn timer, on pa je spet in spet pomleval, da njegovo Alvino »čaka šiba, biba, ki riba« in da »leto njegova bo ...«

- Seveda, Jultek, seveda bo tvoja, sem ga hrabil, samo pohiteti morava, še pred pozno zoro mora zapeti šiba, da bo Alvina vse leto vražje vroče živa

- Alvina, šiba, je tu in tam pogrkjal.

Vedel sem, da ne se ne bo nikoli naučil pesmice, pravzaprav voščilnice, s katero smo fantiči ob vsakem novem letu tepežkali po vasi, zato sem, takoj ko je zavil proti svoji Alvini in si spotoma odlomil kar zajetno grčarico, da me je kar spreletel srh, zasopel za njim:

- Reci ji kar Happy New Year, Jultek ...

- Happy New York, Happy New York, se je od zadovoljstva pozibal in me trepljal po ramenih, Alvina, Happy New York, ne šiba biba ...

Seveda ga ne bi zadržal niti vesoljni potop, a brž ko sem premagal strah pred prvim psom, ki se je ves penast zapodil vame in pridno našibkal zajetno sosedo, ki se je le hahljala do ušes, ko je šivalo po njeni koritasti zadnjici, se je spet prilepil name.

- Alvina ne Happy New York, je poklapano drobil, naslonjen na partizana, ki ga ni in ni ubogal, ni dalo šiba biba, moja Alvina ...

Prestapoval je kot največji kup nesreče, mečkal in vrtal po nosu, celo oči so se mu zasolzile, in ko sem že mislil, da ga bo vsak hip pobralo od neizmerne žalosti, mi je pomolil pred nos paketič s prtljažnika.

- Alvina, Alvina, Happy New York, mu ni in ni šlo z jezika, pogledj Happy, Happy...

Milan Vincetič

H a p p y New York



kajne, Jultek ...?

Moral sem drezniti v osir, kajti nos se mu je vidno pobesil. Začel sem jecljati, da se mi je pač zareklo, da ga sicer Alvina neizmerno ljubi in da je bil med njima le majhen nesporazum, da bo še to leto njegova, le prav osrečiti jo mora.

- Srečiti? je izbulil oči.

- Srečiti, srečiti, sem ga oponašal, kar mu je tudi godilo, a takšen kot si, Jultek, ji vendar ne moreš prinesiti sreče, pa še celo ob novem letu ne ...

Niti slutil nisem, da sem si sam nastavljal past: kdove kdaj so ga zasrbeli prsti, da me je srdito pograbil za ovratnik in me dvignil v zrak kot peresce.

- Srečiti, srečiti, je hropel, ali pa tebe vreči čez tiste strehe ...

- Danes ob novem letu le dimnikarji prinašajo srečo, Jultek, mi je, kdo ve kako, odrešilno šinilo v glavo.

Pohlevno in hkrati radovedno me je spustil na tla, in kot da bi se mi želel opravičiti, mi je začel čistiti sneg s plašča.

- Jaz dimnikar, mali? je zacepetal sijočih oči.

- Dimnikar, dimnikar, mu nisem upal ugovarjati, on pa je - meni nič tebi nič - že zavijal na najbližje dvorišče naravnost k svinjski kuhinji in se že čez nekaj minut prikazal črn kot vražiček.

Če bi si ga dodobra ogledal, bi se najbrž tudi meni, prav tako kot Alvini, pred katero je telebansko opletal z navadno metlo ter z zmečkano kombinezo pod pazduho, čes da jo mora »srečiti za Happy New York«, krčevito iztrgalo iz prsi. Še več: njeni bližnji sosedge so začeli ob njenem vreščavem kričanju in vpitju prižigati luči in laziti k ogradam, natanko sem razbral, da se ga na vse kriplje otepa, da ji je že dovolj njegovega »srečiti« in da je »mrha bolhasta, potacal in pomazal njeno sobo kot kovačnico«.

V hiši, v kateri so mi za šibkanje pravkar stisnili nekaj drobiža in jajc, pa so pred nosom celo obrnili ključ.

- Bolje je, da ostaneš pri nama, mali, lahko ga napade steklina, je copatal gospodar in strahoma odstiral zaveso, skozi katero sem tu in tam vseeno pokukal.

Jultek pa kot da je prirasel: še zmeraj je molel vanjo kombinezo, se obiral in slinasto lajnjal svoj »Happy New York«, le ko se je vanj zakadil njen razjarjeni volčjak, ki od nekdanj ni prenašal niti dimnikarjev niti poštarjev, je začel otepajoč se ritensko hlačati iz dvorišča.

Zverina pa za njim. Komajda mu je uspelo pograbiti kolo, s katerim se je preklinjaje branil pred krdelom vaških psov, ki so se mahoma natepli izza ograd in si veselo dajali duška.

Prilepil sem nos na šipo in mu s pogledom sledil: skozi snežino se je nerodno, a vztrajno pehala debela črna prikaza, ki jo je glasno ubirala nekam proti kapelici, za njim pa so kot ose ponorevala ščeneta, ki jih je komajda obvladoval, a ko je mukoma le smuknil skozi vrata zvonika in se jih končno znebil, so se družno podelale po njegovem nemočnem partizanu.

Čez kakšne pol ure, ko sem tudi sam rinil z nekaj dinarji proti domu, ko mi je v ušesih še zmeraj pozvanjalo tisočkrat zgledani »Fiški, friški, zdravi, zdravi...«, je v kapelici zašepal zvon. Čez čas se mu je pridružil tudi drugi, da so se psi, kar jih je še vztrajalo, začeli potepeno pobirati, meni pa ni in ni dalo, da ne bi zavil k zvoniku; izza priprtih vrat se je zdaj na eno zdaj na drugo vrv hlataje

obešala temna, vročična Jultkova senca, ki si je kričaje hropkala svoj neumorni »Happy New York, Happy New York«, ki se je nekam preveč vsiljivo trgal v novoletni mrz in v moja premrzla lica, ki jih čez mnogo let lisičje zakopljem pod že obledelo Alvinino kombinezo, po kateri mi še vedno dišijo vršički prstov.

Hvala bogu, da je pluzil pred mano. Delal je široko gaz, jaz pa sem ubogljivo racal za njim. Za

kolesom, ki ga je mukoma potiskal ob sebi, se je črtala belkasta gosonica, povečini je molčal, le ko se je ozrl, ponavadi, ko je iz zameta pehal kolo, se mi je zazdelo, da si grize usnico.

Kot bi mignil, je izvlekel iz paketiča novo, rdečkasto kombinezo in mi jo na vso silo potisnil pred nosnice: dišala je po nekem cenemem parfumu, a še preden sem ovedel, mi je pred očmi zacigljaj z zelenkasto stekleničko z baročnim napisom Happy day.

- Če bi Alvina vedela, kakšno presnečenje skrivaš zanj, sem se delal pametnega, te ne bi nagnala,

PREKMURSKA BALADA

– Sami, le obiraj se! Nemakova ni tako izbircna, mu že podrži in pasika bo njena in ti si se zaman onegavila z njim vso jesen, druga ti bo pred nosom grunt speljala. Njemu je vseeno, kje vzame, vsaka jo ima med nogami, njegove vrste ljudje ne gledajo v lepe oči ...

– Oče, na novega leta dan me ne silite k njemu, nočem tega smrduha.

– Grunt pa ti ne smrdi? Ne bo večno, Draškove moške že pri petdesetih pokapljejo pri Trojici, za njimi ostanejo vdove.

– Gejto pa je on pokopal!

– Če ne bi po nesreči padla med konje, bi

Njeno mlado leto

ga že ona pospremila po pasiki ... Stisni zobe, ne bo dolgo, potem lahko vzameš tistega koritarja. Celo boljšega dobiš, saj so mlade vdove z gruntom cenjene v vseh boljših hišah.

– Oča ...

– Celo takšne, ki so polne. Kdo pa bo tvojega fačuka hranil? Stari se je obrnil k steni in stvar je bila zanj končana.

Barica se je proseče ozrla k materi. Drobna, izmozgana ženica je topo strmela v tla. Triletni Vanč je kot mlado prase rinil v njene izsušene prsi.

– Mati, mleko ... Vanci hoče meko ..., je s cvilečim glasom večno lačnega zahteval jutranji obrok.

Zmrazilo jo je, ovila si je veliko ruto okrog života, s sunkom odprla vrata v sveže jutro in mimo hleva zbežala na Draševino. Pogledala je po mogočnem poslopju in njihova borna koča se ji je zdela drobcena kot kamenček v brezkončnem prodišču Mure. Samodejno si je položila roko na nabrekajoči trebuh.

– Zate, mali koritar ..., in odprla težka kmečka vrata.

– Glej jo, glej, ptičica je priletela, mudi se ji, sinoči pa si z veselice pobegnila s prišlekom. Pravijo, komu prvič nastaviš v novem letu, tisti bo dvanajst mesecev šaril po njej – se je razkrečil ob peči in njegove sive spodnjice so nabrekle.

– Slabo mi je bilo.

– Slabo, slabo ... Srbelo te je, baba ferdamana, nisi zaman Danijeva ... je grabil proti njej. Še niti hlač mi ne bo treba sleči, hodi, samo razporek razširim! Daj, dvigni že enkrat to svojo kiklo!

Njegove roke so se kot lovke svetopisemske pošasti stegovale proti njej. V pljučih je občutila postani zrak in ritenski se je odmikala. Ven, le ven, ji je bilo v možganih.

– Baba ferdamana, hudičevka, zdaj ko sem razrajan, me ne boš vlekla ..., jo je skušal zvleči na razkopano posteljo ...

– Moj grunt dobiš skupaj z mojim ... vidiš, s tem, je z nespodobno kretnjo naznanil, kaj jo čaka.

– Z drugim si se onegavila, jaz sem jalov, ampak tvojega fačuka bom gor spravil, da nihče ne bo za mano kazal, češ da sem koštrun. Na vsak prst bi dobil tri takšne, kot si ti, ampak tvoja mi najbolj paše. Podrži, pa bo Draševina tvoja.

Zloben smeh je napolnil prostor. Ona, ujeta v mišnico, je mrzlično tipala po mraku. Samodejno je dvignila poleno in zamahnila. Enkrat, dvakrat ... Neštetokrat.

In naenkrat je mrak izginil. Vse je bilo tako svetlo, neznansko lahkotno in ona je stopala po cešti mimo ljudi, ki so v hladnem mlademu letu sledili glasu vaškega zvona. Stopala, ne, na krilih je letela mimo njih, mimo znanih hiš, mimo nasipa. Izza vasi je v deviškem snegu le sled kazala njen križev pot odrešitve do Murine mrtvice.

Penovka

Stric Oto nam je že zgodaj, kmalu po vojni začel z Madžarske pošiljati božične razglednice s prazničnimi željami. »Čudno,« je rekla omama, »res čudno, da jih lahko pošilja, tam imajo vendar veliko strožji komunizem kot pri nas, pa pri nas ni dobiti nobene božične razglednice.« Res so se pri nas pojavile veliko pozneje, vse tiste mile podobice, ki vzbudijo v človeku toliko občutkov sreče, hrepenenja, otroškega pričakovanja, povračanja vsega, kar je bilo v otroštvu in življenju lepega: otroci z lučkami v rokah hitijo navkreber k razsvetljeni cerkvi, vse naokrog je modrikast sneg, zvezdaste snežinke poplesujejo, zvon vabi skrivnostno veselo. Ali – ogromno božično drevo do stropa, polno pisanih kroglic, okoli rajajo mlada meščanska mati in otroci, ganjeni papa se jim bo vsak hip pridružil. Ali – zimska ulica z zelenkasto meglo plinskih svetilk, ljudje hitijo v svoje svetle in tople domove, mimo deklice z vžigalicami, uboge punčke, ki zaman steguje k njim premrle roke ...

Naši božiči so bili skromni in samotni, pa vendarle lepi, tudi zato, ker so bili vanje vpleteni tudi vsi drugi božiči, tisti minuli, davni, srečni. Omama je pripovedovala, kako je bilo pri njih, ko je bila še otrok – z očetom so šli k polnočnici, tam v daljni Švici, in sneg je škripal pod nogami, njihova mama pa je medtem pekla purana in jabolčni zavitek. Ko so prišli domov, so jedli, nato je oče vzel citre in so peli božične pesmi – štilenaht, tako je rekla omama, to se je slišalo tuje, tuje in lepo. Mama je spet vedela drugače – mlajši otroci niso slišeli zraven, ko so starejši v boljši sobi krasili drevo, to je bila skrivnost, dokler ni opapa v shrambi začel zvoniti s starimi žlicami in tako naznanil, da je prišel Jezuska z darovi in zlato je zažarela tiha beseda: karačonj, tudi ta tuja in lepa.



Očeta, mojega, ni bilo, ostala pa je po njem fotografija, na njej je bil še mlad, okoli božičnega drevesa je v lepi meščanski sobi sedela velika družina, zadaj pa je pisalo: Weinacht 1937. Brkati dedek se je smehljaj in smehljali so se tudi vsi drugi, moj mladi oče malo sramežljivo, ker niso vedeli, kaj vse bo še prišlo.

Božiči mojega otroštva so najbolj dišali v kuhinji. Omama je pekla potico in »linzer« z višnjevo marmelado. Skupaj pa sva izrezovali kekse – tiste zvezdice, srčke in smrečiče, ki jim je bilo treba v sredini narediti luknjo z naprstnikom, da smo jih lahko obesili na drevo. Po treh tednih so bili že mehki in so imeli okus po prahu, pa smo jih kljub temu pojedli s čajem. Teta Anuš je v orehe zabila čisto majhne žebličke, nato jih je pobarvala z zlato in srebrno bronzo, meni pa je narezala volnene nitke, ki sem jih morala privezati na žebličke, na drevo pa jih je obešala sama ter jih predstavljala sem in tja, ker je nadvse ljubila red. Prinesla je tudi škatlo z lepimi starimi in zelo krhkimi steklenimi kroglicami, med katerimi se je znašla še žar ptica s pisanim repom in velika bleščeča zvezda za vrh; vse to je bilo vse leto varno shranjeno v njeni sobi. Sladkorčke, tiste posebne sladkorčke, ovite v bel narezljan papir in nato še v staniol, zlat, srebrn, rdeč in zelen, pa smo vsako leto kupili v slaščičarni Pauko. Staniolčke sem vedno skrbno odvila in jih zgledila, otroci smo jih zbirali in si jih zamenjavali v šoli, verjetno zato, ker takrat še ni bilo drugih, imenitnejših reči za zbiranje. Puranov in gosi ni bilo, bile so pa debrecinke, debele in rdeče s hrenom in gorčico, dobre, da nikoli več tako. Ko je teta Anuš končala svoje delo, je pozvonila in naznanila, da je Jezuska pod drevesom pustil svoja darila: oranžo, rožiče čudnega okusa, bombone, čokolado in vedno tudi kakšno knjigo, pravljice ali še

raje pesmi, tihe, jasne, nasmejane v biserih blešče poljane, so mi pripovedovale, da sem vse videla tudi sama. In zvezdice božje so se lesketale in migljale lepo, vse lopute so bile odprte, skozi so spustili zlate lestve in na njih je vrvelo angelčkov, lahkotno so se dvigali gor in dol, beli, rožnati, svetlomodri, zlatolasi, kot bi bili iz sladkorne pene – vse ena sama radost. In zjutraj, ko sem se zbudila, sem najprej preden sem odprla oči, začutila vonj dišečih smrekovih iglic skoraj nad glavo. Segla sem po svoji novi knjigi in začela brati, z okenskih šip so me gledale velike ledene rože.

Minevala so leta, božiči so prihajali in odhajali, nenadoma je namesto Jezuska darila začlenjala nositi mama, največkrat to, kar sem sama želela ali hotela imeti. Otroštvo je začelo bledeti in izgubljati vonj, tisti vonj, ki se vrača veliko, veliko pozneje in navdaja srce s čudno bolečino, ki nepreklicno naznanja, da časa ni mogoče zavrteti nazaj.

A takrat je bilo vse to še pred mano. Bil je eden božičev mojih nerodnih let, tam okrog trinajstih, ko sem si na vso moč zaželela svetlomoder, oprijet, globoko izrezan pulover in širok, bel, usnjen pas, nekaj, kar so takrat nosila starejša dekleta in mi ni niti malo pristajalo. Po tistem, ko sem očarana postajala pred izložbo Galanterije, sem skušala dopovedati našim ženskam, da to res moram imeti, predvsem zato, ker imajo že vsi. Mama je rekla, da ne, da je neokusno in za moja leta povsem neprimerno. Ne! A glej, ko sem na božični večer prišla iz šole, je bil pod drevesom tisti, da, točno tisti svetlomodri pulover z globokim izrezom in bel pas z ogromno zaponko. Vse tri so se smehljale, vesele, da so mi izpolnile željo, obenem pa jim je bilo

Bea Baboš - Logar

Božična skodelica k a v e

nerodno, da so se spet pustile pretentati in porabile drag denar za neumnost. Lepo, sem rekla, a moje navdušenje ni bilo več tako goreče in poleg tega se mi je hudo mudilo, s sošolkami smo se namreč zmenile, da gremo v kino, kar tako smo se spomnile, da bi bilo to dobro in prav. »To se res ne spodobi,« je rekla omama, »hoditi v kino na božični večer.« »Pa saj mi tega ne držimo tako,« sem odgovorila. »Vseeno se ne spodobi, ob praznikih mora biti človek doma.« »Druge bodo tudi šle,« sem rekla, »zakaj pa one lahko, obljubila sem, da pridem!« In sem odvihrala. Bila je italijanska komedija s Sophijo Loren, a s tem izsiljenim razvedrilom nisem imela več pravega veselja in najbrž tudi moja družina ne.

Ko sem prišla domov, sem živahno pripovedovala, kako je bilo v kinu, pomerila sem pulover in se vrtela pred ogledalom, a pravega odziva ni bilo. Omama ni rekla, da se mi bo v ogledalu prikazala opica, če se bom preveč občudovala, nihče mi ni nič očital, a v njihovi neodzivnosti je bila prizadetost, tih očitek. Zaradi mene so pripravile vse to, da bi mi bilo lepo v naši turobni hiši, zaradi mene, zadnjega otroka, ki je odraščal tu, so bile potice, srebrni in zlati orehi, težko kupljeno darilo. Jaz pa sem na vse skupaj zamahnila z roko in odšla v kino.

Res je, da nikoli niso bile dolgo užaljene, že naslednji dan je bil dogodek pozabljen, a nekaj je ostalo – občutek obžalovanja zaradi sebičnosti, gluhega srca, in zaradi tega, ker nikoli nikomur nisem znala reči, oprosti, čeprav sem si to želela. Tolikokrat v življenju se pripravljamo in zbiramo pogum, da bi se opravičili ljudem, ki jih imamo radi, tako dolgo, da nam odidejo, kot bi se naveličali čakati, da končno iztisnemo tisto besedo iz ubornega srca. Ko smo končno pripravljeni, je prepozno.

Božiči pa kar prihajajo, vsako leto nam vračajo otroštvo, prinašajo hrepenenje, pričakovanje, srečo in žalost. Povračajo se biserne poljane v mesečini, odpira se zvezdno nebo, z božjih dlani se vsakič znova spuščajo zlate lestve, polne veselih krilatcev, rožnatih, belih in svetlomodrih, v zlatih koških prinašajo darove: tiste skrbno zavite zlate, srebrne in rožnate sladkorčke, v katerih se skrivata milost in odpustanje.

Od 25. decembra do 30. januarja

HOROSKOPEN

Pripravlja: Agencija Hogod

Č



OVEN

(21. III. – 20. IV.)

Čutili boste utrujenost, ki je ne boste mogli pregnati s počivanjem. Ob veselem dogodku, v veseli družbi, začnite s flirtom. Nekaj bo prinesel. Majhne težavice s prebavo in tudi s spanjem. Še nekaj podobnih težavic bo, vendar prehodnih, zato tem simptomom ne namenajte prevelike pozornosti.

Z

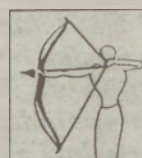


LEV

(23. VII. – 22. VIII.)

Za nekatere stvari si vzamete premalo časa, za nekatere preveč. To uskladite. Pri delu ne boste dovolj vztrajni, poleg tega pa boste začeli delati preveč po svoje. To vas lahko pripelje do konflikta z delovnim okoljem. Samski bodo veliko razmišljali o ljubezni in ugotovili, da tistega, kar iščejo, ni. Pravilno, iskati je treba tisto, kar je.

N



STRELEC

(22. XI. – 21. XII.)

Nekaj časa si iščite družbo, ki bo po vašem mnenju podobna vam. Drugačna družba vam bo samo škodovala. Začnite razmišljati o svojem zdravju, vendar ne pretiravajte. S tistim, ki ste si blizu, si boste kmalu skočili v lase. O nekem darilu posebno dobro razmislite. Sklepajte ob torkih.

O



BIK

(21. IV. – 21. V.)

O b manjših problemčih in občasnem slabem fizičnem počutju boste optimistično razpoloženi in v glavnem dobre volje. Nekaterih stvari ne jemljite prelahko, ker vas lahko to spravi v težave. Znašli se boste v družbi ljudi, ki jih ne prenašate ravno najbolje. Bodite močni in tega ne pokažite.

I



DEVICA

(23. VIII. – 22. IX.)

I mate možnost, da se zaljubite v osebo, ki bo to opazila, ji bo všeč, vendar ne bo vedela, kako naj ravna, ker je po naravi »trda«. Proučite njeno zadržanost, potem se odločite. Imate možnost zaslužka tam, kjer so nekateri že izgubili. Bodite manj lahkomišeln in zaverovani vase.

U

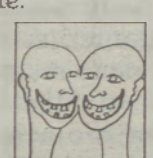


KOZOROG

(22. XII. – 20. I.)

U spešnost v poklicu se bo pokazala tudi pri financah. Priznati pa morate, da je bilo tudi nekaj sreče. Za odločitev imate premalo informacij. Malo več nežnosti pokažite tam, kjer mislite, da ni potrebno. Pripravljajte se na naporno obdobje, trenutno pa živite brezskrbno. V prostoru potrebujete cvetje ali nekaj zelenega.

S

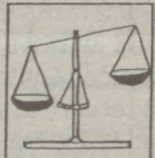


DVOJČKA

(22. V. – 21. VI.)

S rečali se boste z osebami, ki jih dobro poznate, vendar z njimi nimate stalnih stikov. Med njimi bo nekaj drugače mislečih, zato bodite tolerantni, ker vas to ne bo nič stalo, lahko pa boste imeli koristi. Izogibajte se večjim fizičnim naporom. Pri financah malo več kontrole.

N



TEHTNICA

(23. IX. – 22. X.)

Neko stvar boste z lahkoto rešili, čeprav dolgo niste vedeli, kako. Stvari, ki zahtevajo veliko dela in zbranost, pustite za drugič. Trenutno se posvetite stvarim, ki vas zanimajo. V drugi dekadi bo zdravje trdnjše, zato določene stvari načrtujte za tisti čas. Bodite pozorni na osebo, ki ima na sebi nekaj oranžnega.

N



VODNAR

(21. I. – 19. II.)

Nagnjeni boste k pretiravanju. Ob nekem srečanju ali pogovoru v prvi dekadi bodite posebno previdni. Novi znanci bodo nad vami navdušeni. To, da se je neki prijatelj odtujil, je vaša krivda. Telo dobiva premalo vitaminov. Nekdo želi, da bi bilo v vašem partnerstvu nekaj narobe. Darilo izročite prej, kot pričakujete, da ga boste dobili.

P



RAK

(22. VI. – 22. VII.)

Pri počutju se bodo pojavile težavice, morda tudi glavobol. Nič hudega, vendar se je treba zavedati, da je zdravje samo eno. Pri delu ne boste pretirano uspešni, boste pa toliko močnejši pri čustvenih zadevah. Rojeni v drugi dekadi se boste sredi meseca začeli izgubljati v nepomembnih malenkostih.

G



ŠKORPIJON

(23. X. – 21. XI.)

G lede na to, da trenutno posvečate veliko pozornosti fizični in psihični sprostitvi, bo dobro, da skrbite za primerno kondicijo. Pri ljubezni bodite nekoliko strpnejši. Cilj, ki zahteva veliko znanja in energije, začnite uresničevati v tretji dekadi. O uspehu, ki vam ne bo prinesel zadovoljstva, dobro razmislite.

P



RIBI

(20. II. – 20. III.)

P riložnost, na katero računate, se bo pokazala sredi meseca. Pri nekem pogajanju ne zaprite vseh poti. V ljubezni več pričakujete kot sami dajete. Za nasvet povprašajte devico, tudi če je ne poznate dobro. Prvo sneženje po novem letu izkoristite za sprehod, razmišljanje in odločitev.

Papilot

Obiskovalec v šintoističnem svetišču potrese valjasto škatlico, v kateri so palčke. Če spravi palčko iz škatle, prebere na njej številko. Nato dobi

Papilot Lemur

predstavi

sname masko in se

Lemur

Lemuri so pošastne in grozljive prikazni, ki so v resnici družinske mane in mučijo žive s svojim nemirom. Njihovo vmešavanje v človeško življenje so odganjali na letnih praznikih, ki jih že Ovid opisuje v Fastih in ki so se imenovali lemuria. Lemuri torej simbolizirajo sence prednikov, ki človeka obhajajo v spominih in sanjah, mu ne dajo miru, saj so nekakšni očitki, ki jih podzavest namenja zavesti.

Papilot Lemur podari lonec in se poslovi

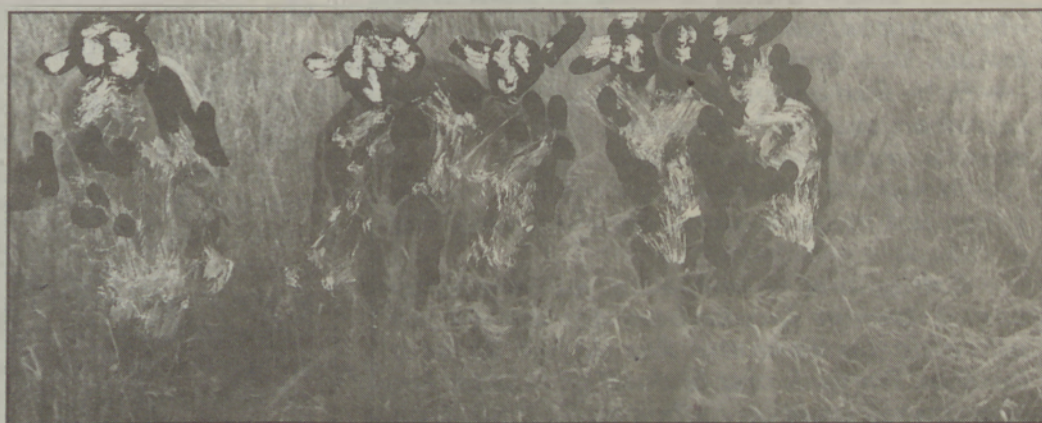
Lonec ali po domače »pisker« je sicer simbol gluhosti in neumnosti, a ima k sreči še tudi druge pomene. Po budističnem nauku, recimo, je samo prazen lonec emblem bedaka, kajti le polnost ustreza modrosti in stanju spokojnosti. Naši domači lonci ali »piskri«, ki jih tu in tam še oblikujejo lončarji, pa so, recimo, elementi naše karme, ki jo vsak dan oblikujejo naša dejanja in naše vedenje. A kakorkoli že, ta moj lonec, ki ga podarjam bralcem, je napolnjen z vsem, o čemer sem pisal v vseh teh številkah prav od začetka izhajanja Pena. Razlaga naj si ga vsak po svojih zmožnostih in sposobnostih. Vsekakor je v tem loncu tudi vse, kar sem

pravočasno in pravilno napovedal. Recimo: železnica s svojo znamenito I. fazo, soboška prometna in parkirna zmeda, razmah zasvojenosti z mamili in porast drobnega kriminala, povolilna parlamentarna agonija, razkrinkana in spet zakrinkana Hobotnica, vraževerje v najbolj populističnih oblikah, komercializacija lokalnih medijev, razmah slabega okusa, promocija najstniških popevkaric s priokusom pedofelije itd.

Papilot Lemur sname kapuco pred letom 1997 in se skrije pod njo

Kapuca je seveda simbol najvišje sfere ali nebeškega sveta. Pokriti si glavo, torej pomeni še več kot postati neviden – pomeni izginiti in umreti. Papilot Lemur, ki sem bil že ves ta čas tako le duhovno bitje, pa se lahko kajpada ukinem. To počnem iz privoščljivosti do vseh tistih, ki ste ostali gluhi za moja sporočila in opozorila ter ste še naprej mirno in skorajda brez kančka slabe vesti počeli neumnosti. Obenem pa to počnem tudi iz solidarnosti do vseh tistih, ki

list natiskanega papirja, ki ustreza njegovi številki, in v rokah ima navodila ali napovedi za življenje. Če gre za slabo znamenje, lahko obesi list na drevo, ki raste v bližini svetišča, če ne, ga obdrži. Papilot je torej simbol naključja, na katerem visi človeška usoda.



ste me ves ta čas spodbujali, mi pisali in me kako drugače nagovarjali – ostali ste žal v manjšini.

V letu 1997 boste v svetu ob Muri seveda želi, kar ste sejali v letu 1996. Žetev bo, kot je iz vsega rečenega menda razvidno, obilna. Le da je žal tod posejano več slabega kot dobrega. Slabo pa za povrh še tudi bolje uspeva in bolje rojeva. Zato seveda želim veliko sreče in veliko dobrih in uspešnih velnic.

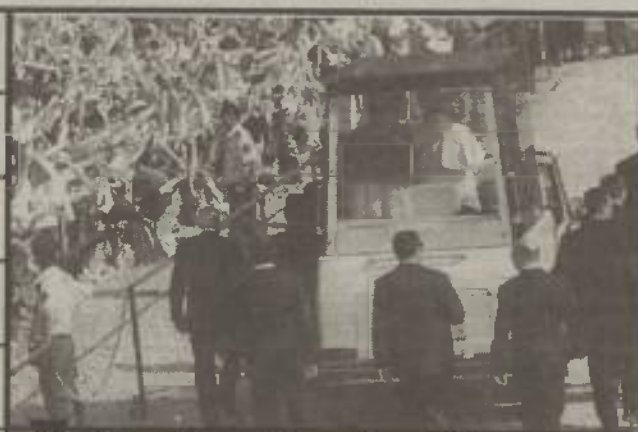
P. S.

Predvidevam, da so med vami tudi taki, ki ne vedo, kaj je velnica. Naj torej za konec pojasnim: z vejačo, vejalnico ali velnico se iz žita odstranjujejo pleve in primesi, zato je velnica kajpada simbol razločevanja in ločevanja. Že Janez Krstnik pa je vzkliknil: »Velnico ima v rokah, da bo počistil svoj skedenj in spravil žito v svojo kaščo, pleve pa sežgal z ognjem, ki nikoli ne ugasne.«

pen

Pen je, kratko rečeno, Vestnikova mesečna priloga in ima tudi sicer zvez z naravnim mesečnim ciklusom. Ustanovljen je bil, da bi, v skladu z imenom in asociacijami, učinkoval kot časopisni pen (tialo) in penetrantnej (prodirelec) ter bil poln fotografij, kakor se za tabloid spodobi.

Izdaja ga Podjetje za informiranje. Odgovorni urednik matičnega časopisa je Janko Votek, uredniki Pena so Bojan Peček, Jože Rituper in Irma Benko. Oblikuje ga Andrej Gontar, za fotografije skrbita Nataša Juhnov in Jure Zauneker, lektorica Nevenka Emri. Računalniško ga oblikuje Robert J. Kovač. Za Pen ni posebne naročnine!



*Vaš g. Kelisfader,
svetovno znani
sestavljalec rebusov za
otroke in začetnike*

2 vozovnici za Vestnikov vlak
5 vstopnic za radenski termalni center
2 vstopnici za koncert Zaigrajmo in zapojmo po domače
Presenečenje na valentinovo
Možnost izbire: ali povabite Penovo trojko kam na kavo
ali dobite 20 dag kave

Vrnitev



Nastja

Nastjina glasbena pot se je začela pred desetimi leti, ko je ob pomoči očeta izdala prvo samostojno kaseto z naslovom Vrnite se moj poet. Takrat je bila ena od najmlajših izvajalk slovenske zabavne glasbe. Uspešni nastopi na radiu in televiziji ter po diskotekah in osnovnih šolah so ji prinesli slavo med mlajšimi poslušalci, ki so jo takoj vzeli za svojo. Glasbeno pot je nadaljevala z izdajo druge kasete Pazi se, na kateri je bila uspešnica pesem z naslovom Bele ladje. Leta 1989 je odšla na turnejo po skandinavskih deželah, kar ji je prineslo veliko novih izkušenj, katere je po vrnitvi uspešno uporabila.

V naslednjih nekaj letih si je Nastja vzela čas za družino in tako postala mamica, kar je seveda ponovno spremenilo njeno življenje. Počasi se je začela znova uveljavljati na slovenski glasbeni sceni. Njen stil se je začel spreminjati. Sedaj se nam predstavlja v povsem novi luči, polna energije, kar je mogoče čutiti že v njeni skladbi Sama.

Nova kasete in plošča prinašata deset novih skladb, ki so si po stilu raznolike. Težko bi si izbrali le eno skladbo, kajti vsaka pesem bo pri poslušalcih našla svoje mesto.

Miran Rudan se bo na svoji turneji ustavil tudi v Prekmurju. Natančneje 28. decembra v diskoteki Forum v Beltincih. Predstavi bo tudi svoje nove pesmi, ki bodo izšle v začetku prihodnjega leta na maxi CD-plošči.

Pri DOTS Records je izšel prvi glasbeni koledar, ki vsebuje 792 znamenitih imen in njihove rojstne podatke. V njem boste našli prav vse, od klasike, jazza, rocka, punka pa do popa. Na barvnih slikah, ki so v velikosti posterjev, pa boste lahko med drugim občudovali Michaela Jacksona, Mariah Carey, Celine Dion, Boba Dylana, Julia Iglesiasa, Barbaro Streisand, Glorio Estefan, Bruce Springsteena, Michaela Boltona.

DŽIGI
BAU

Nove skladbe za otroke pripravlja glasbenik Aleks Bass oz. Cepuš oz. fant z več imeni. Ravno sedaj si je nadel ime Skratek solatek ter v novi podobi razveseljuje otroke po šolah.

V glasbi je modno kratko, najbrž so se zato Andreja Makoter, Jože Potrebuješ, Gianni Rijavec, Cole Moretti in Regina odločili, da se postržejo. In to radikalno.

Prvič, drugič, tretjič, četrtič ...

Mia Žnidarič je četrtič izdala ploščo z naslovom Wish I Knew.

Adija prime, pa ga tudi mine. Vendar ga je tokrat prišlo ravno prav, saj je Adi Smolar svoj najnovejši izdelek z naslovom Saj te prime v pičlem mesecu prodal že v srebrni nakladi.

Spidi in Gogi potujeta



POTOVANJE V MEHIKO otroških zabavnikov Spidija in Gogija je pravi zvočni potopisni roman, prepleten s pesmicami, na kaseti, dolgi kar 66 minut. Na CD-ju sta dodala še verziji Karaok za ODEJICO in JEJ MAKARONES, ki sta tudi sicer nosilni skladbi projekta Potovanje v Mehiko.

Nadvse razburljiva, presenečenj polna in zapletena zgodba se začne potem, ko poštar prinese Spidiju telegram, ki mu ga pošlje njegova mehiška babica. V njem oba junaka vabi na promocijo nove kasete ansambla Los Trompetos, s katerim občasno nastopa tudi Spidi, babica pa je seveda glavna solistka. Tisti, ki nagajivčka že dobro poznate, veste, da takšno potovanje ni moglo potekati brez lumparij. Tako se npr. namesto v Londonu znajdeti med špageti v Benetkah, kot letalska brodolomca preživljata hude trenutke na samotnem otoku sredi Atlantskega oceana ... vse do srečnega konca, ko ju v Zg. Rodrigezu na obali pričaka velika množica. No, vsega vam seveda ne smemo vnaprej zaupati. Da je dogajanje še pristnejše, je zgodba popestrjena z zvočnimi efekti. Tudi sicer sta Spidi in Gogi v projekt vložila ogromno truda, saj želita kakovostno zapolniti praznino, ki jo otroci pa tudi številni odrasli občutijo po ukinitvi oddaje Spidi in Gogi show na POP TV. O tem zaenkrat ne želita govoriti, saj je šlo za umazano zakulisno igrice, vsekakor pa bosta poskrbela, da njuni majhni amigosi, tudi kar se tiče njunega televizijskega pojavljanja, ne bodo ostali razočarani. Do takrat pa uživajte ob kaseti Potovanje v Mehiko in prepevajte karaoke z Jej makaronas.

Za konec pa Spidi Prekmurcem želi, da bi začeli gojiti kaktuse in pridobivati prekmursko tequilo, za potrebe otrok pa kaktusov sok, Gogi pa, da se njihovi otroci ne bi preveč zgledovali po Spidiju. Prvi nastop bosta imela Spidi in Gogi januarja v Cardu s prekmursko zvezdo Nušo.

Helenino darilo

Čeprav ni dolgo od tega, kar je Helena Blagne izdala svojo zadnjo kaseto in ploščo, je svoje poslušalce obdarila z novoletnim darilom. Prav te dni boste na policah lahko zasledili novo kaseto, na kateri prepeva s svojim dobrim znancem in glasbenim kolegom Nacetom Junkarjem. Uigrani par oziroma duet boste lahko slišali v Traviati.

Opera oz. opereta je za Heleno le kratek izlet, kajti njena pozornost ostaja še vedno pri glasbi, ki so je poslušalci pri njej vajeni. Dela tako kot doslej in spomladi načrtuje nove pesmi.

To, da je sedaj poročena gospa, nima pravzaprav nobenega vpliva na njeno kariero. Nič manj aktivna ni. Pravi, da ji je v vseh pogledih laže, saj ima ob sebi človeka, svojega moža, ki jo v življenju podpira. Prav to pa ženska potrebuje.

Čeprav je v Prekmurju ni bilo že kakšni dve leti, ji nastopov ne manjka. Sedaj, ko se je razšla s skupino Globus, jo spremlja skupina Venera, kar je tudi ena od osvežitvev na njenih nastopih.

Sedaj, ko se bližajo festivali, kot je Eurosong, smo jo povprašali tudi o tem in povedala nam je, da jo je za sodelovanje prosil Vlašič. A je dobil košarico. Helena je namreč mnenja, da časi za festivale niso več taki, kot so bili, in dokler se razmere ne bodo popravile, ne bo sodelovala na takih prireditvah. Tako bo pesem, namenjeno Heleni, sedaj predstavila Irena Vrčkovnik.

Za konec pa zapišimo še Helenino voščilnico bralcem Pena. Ob novem letu jim namreč želi, da bi vsi gledali na življenje naprej. Torej, da bi se bolj ukvarjali in zanimali za to, kar se bo zgodilo, kot na to, kar je bilo.

Pa še nekaj –

upa, da bo dobila kakšno pravo vabilo za obisk Prekmurja.



MICHAEL JACKSON BO POSTAL OČKA



Michael z novo ljubeznijo Debbie in masko na ustih

Komaj se je letos spomladi, po dvajsetih mesecih zakona, ločil od Priscile Presley, hčerke kralja rock and rola, se je Michael ponovno poročil. Tokrat z neznano Debbie Rowe, medicinsko sestro, s katero se menda pozna že petnajst let. Če bo se v redu, bo rodila že februarja.

Ko je njen oče slišal, da je zanosila in s kom, je menda samo vprašal: »Ali s tistim pedofilom?«



Poročila sta se v Sidneyu med njegovo turnejo po Daljnem vzhodu. Poročilo je bila tajna, saj je Debbie skrivoma priletela v Avstralijo, odšla naravnost v hotel

Sharaton (ena prenočitev stane 2.500 dolarjev), kjer jo je čakal Michael s pričama in kjer sta se takoj tudi poročila. S svojo pričo je spet presenetil javnost, saj je bil to 10-letni deček! Prvega poročnega poljuba ni bilo, saj ima znani pevec panični strah pred nalezljivimi boleznimi, zato ima prek ust ves čas masko, ki jo je snel le, ko je moral dahniti: »Da!«

Mnogi poznavalci razmer so prepričani, da bo tudi drugi zakon bolj kratkega roka in da gre predvsem za to, da bi Michael prikriil svoje odnose z mladimi fanti.

Steffi Graf »Moj oče potrebuje pomoč, veliko pomoči.«



Po številnih dogodkih v zadnjem letu, ki so ji grenili življenje, se Stefi (27) ponovno postavlja na trdna tla. »Moji lepši časi šele prihajajo,« pravi. Se vedno ni razrešena zgodba o neplačanih davkih njenega očeta, ki sedi že leto in pol v zaporu in čaka na razsodbo. Oče (58) je v njenem življenju igral pomenbeno vlogo, zdaj pa so prišle na dan nekatere stvari, ki ga ne kažejo ravno v najlepši luči. Zvedelo se je, da brez alkohola in tablet ni mogel živeti že dobrih petnajst let. Tudi do svoje žene Heidi se, ob vseh škandalih, ni ravno izkazal kot dober mož.

Toda kaže, da je ta čudna usoda družino zblížala. Žena mu je vse odpustila, sin, ki se zaradi tega noče več kazati v javnosti, je dobil voljo, da se stvari postavijo na svoje mesto. »Očetu bomo pomagali, da se spet postavi na noge, in upam, da bom pri svojih tridesetih letih lahko začela živeti brez stresov.«

Al Bano in Romina ostaneta skupaj

O tem znamenitem pevske paru se zadnje čase slišijo različne govorice, ki pa, kot vse kaže, nimajo prave osnove. Vse skupaj se je začelo z nenadnim potovanjem tega para v ZDA, ko bi



naj šla iskat hčerko, ki je že pred časom skrivnostno izginila in je dejansko še danes niso našli. Govori se tudi, da se bosta ločila. »Ljudje se izživljajo nad najino nesrečo, toda imava močno voljo do življenja in načrte na pevske področju, ki jih bova uresničila,« pravita. Al Bano bo vsak čas šel na samostojno turnejo po Japonski, Romina pa pripravlja razstavo svojih slik. Prihodnje leto pa imata razprodano: Španija, Avstralija, ZDA. Nemčija in morda je še kakšna država, kjer že imata podpisane pogodbe za nastope.

Tommy me je kadarkoli pretepal

28-letna lepotica Pamela Anderson, ki jo televizijski gledalci poznajo predvsem kot igralko v ameriški tv-seriji Obalna straža, je izpovedala spotakljivo in obenem žalostno zgodbo o svojem niti dve leti dolgem (ali kratkem) zakonskem življenju s Tommyjem Leejem, članom znane heavy metal skupine Montley Crue.

Že Tommyjeva prejšnja žena je napovedovala, da zakon ne bo trajal dolgo. Tommy, če ni bil pijan, je bil pod vplivom droge in ni bil sposoben ljubezni, čeprav je imel voljo. Ob vsaki taki priložnosti je za to krivil Pamela in jo tudi pretepel. Vsak poskus seksa in vse okrog njega (tudi kako pretepa Pamela) je tudi posnel, kar je zdaj prišlo v javnost.

Pamela je dolgo zankala, da bi bile zgodbe, ki so krožile o njunih odnosih, resnične, ta film pa je sodu izbil dno in tako je vsa njena zgodba prišla na dan. Zadevo je predala odvetnikom, sama pa se je s sinom in materjo skrila, dokler sodišče ne pove svojega. Zdaj, ko to berete, je Pamela verjetno že ločena.



Pamela se je izpovedala

MODA a lá BREDA

PRIPRAVE ZA SILVESTERSKO NOČ SO NA VOKU. ČE SMO SE LE TO ODLOČILI PREŽIVETI DRUGAČE, KOT PREPROSTO V DOMAČEM OKOLJU, SI TULEKA GOTOVO JE PRIPEAVLJENA. LIČENJE NAJ BO NARAVNO, NAKIT IZBRAN. BLEŠČICA NAJ BO POSUTA V TOLIKŠNI MERI, DA SE BO V NJEJ ZRCALILA ISA DOBROHOTNA VEVIŠENOST MINULEGA LETA IN POSLEDNJE NOČI. NAJ JE NE MANJKA TUDI V DOMAČEM OKOLJU, KAJTI LETO, KI SE IZTEKA SI ZARADI DOBRH IN SLABH TERNI ZASLUŽI SPOMINOV. JE KAMERON V TROJARKO NAŠEGA ŽIVLJENJA, KI GA JE VREDNO ŽIVETI.

Breda

MAJHNO JE LEPO

Ste se že kdaj vprašali, kateri kraj v naši pokrajini je najmanjši in kako v njem živijo ljudje? Če se niste, pa vas to morda zanima, nič ne de, kajti Pénova trojka se je to vprašala, in da bi našla odgovor, se je tja tudi odpravila. Izbrala si je dva kraja - enega s te in enega z one strani Mure. Najmanjše kraje smo izbirali na osnovi števila prebivalcev, lahko bi namreč izbirali tudi na osnovi hišnih števil.

Za začetek malce statistike. Na območju nekdanjih pomurskih občin so najmanjši kraji razvrščeni takole: Brezovec v Lendavski občini je najmanjši, ima (po popisu prebivalstva) 20 prebivalcev. Na Melanjskem Vrhju v gornjeradgonski občini prebiva 25 prebivalcev, v Vidanovcih (Ljutomer) 32 v Panovcih (M. Sobota) pa živi kar veliko, in to 49 ljudi. Ko smo te podatke obdelali, smo še pogledali v priročnik Pomurje A-Ž, kjer je o najmanjših krajih, ki smo ju nameravali obiskati, pisalo tole:

Melanjski Vrh (59 prebivalcev) je razložen na slemenu južno od Janževega Vrha. Na prometno odmaknjenem slemenu je med majhnimi kmetijami več počitniških hišic z vinogradi. 25 prebivalcev po zadnjem popisu prebivalstva R Slovenije.

O Brezovcu zasledimo samo to, da je to del hrvaškega naselja, ki se je znašel na slovenski strani. 20 prebivalcev po zadnjem popisu prebivalstva.

Vozila je Irma. Ona verjetno misli, da med nami najbolj

vozi. Z Bojanom sva bila tiho, Jure s svojim fotoaparatom pa tako ali tako mora biti tiho. Ko smo na Hotizi zavili na desno proti brodu (to je že tisto sporno območje, ki bo morda, o groza, nekoč njihovo, da ne bom rekel, čigavo), sem rekel, da spet moramo zaviti na desno. Irma me seveda ni poslušala, zato smo se čez slab kilometer morali obračati in se skoraj zvrnili z nasipa. V gozdčiču ob cesti si je nekaj možakarjev dalo opravka z žaganjem. Če jih ne bi bilo tam, bi bogve kako dolgo še



Pred kapelico Štefana Žerdina v Brezovcu. Antonija se ni želela slikati, kljub temu jo lahko vidimo za Štefanovim hrbtom.

zidali, so morali hoditi po papirje v Čakovec, zdaj tega ne delajo, v Lendavo pa tudi ne hodijo spraševati. Nekoč se bo tudi to uredilo. Asfalt so si naredili sami, ravno tako elektriko. Tudi telefon imajo in vsi se zelo lepo razumejo. Bojan je še vprašal, ali imajo gasilsko društvo, kaj so mu odgovorili, pa se več ne spomnim.

Potem nas je Antonija odpeljala še k sosedu Štefanu Žerdinu. Lepo moderno hišo ima, otroci so bili v šoli. Ustavili smo se pred kapelico. Tako pravijo vrtni utici, kjer se poleti hladijo. Letos poleti so jo blagoslovili. V njej je kar precej lepa slika sv. Krištofa, zavetnika mornarjev, kot so povedali. Sv. Krištof stoji v vodi do kolen. Kot je rekla Antonija, so tudi sami nekoč ob poplavih brodili, ko so šli na Hotizo ali kam drugam. Prijazen Štefan nas je povabil na pijačo, za kar se mu še enkrat najlepše zahvaljujemo, toda odpraviti smo se morali dalje. Proti Janževemu Vrhju, kjer moramo najti Melanjski Vrh.

Vidite, tu je pa zdaj razlika. Brezovec, ta zaselek stoji sam med polji proti Muri. Melanjski Vrh pa smo komaj našli, saj je na desni strani ceste Janžev Vrh (janževac!!!), ne levi pa Melanjski. Pred njim in za njim pa so hiše, stare ali nove zidanice ali počitniške hišice. Ljudi pa nikjer. Končno najdemo eno, novo poleg stare, ki je imela pred vhodom mizarsko delovno mizo, na njej pa veliko orodja. Po večkratnem zvonjenju nam je odprla Anita Lang, kot smo pozneje zvedeli, ki živi tukaj z možem, ki je ravnokar šel po neki material. Videlo se je, da je mojster in da vse pri hiši naredi sam. Anita je izračunala, da živi tukaj v osmih hišah dvajset staroselcev (med njimi samo dva otroke), lastnikov počitniških hišic pa je kar precej.

To je torej Melanjski Vrh, najmanjši kraj na desni strani Mure. Saj je zanimiv in lep, kot so lepi kraji v naših goricah, da bi pa bilo tam kaj posebno zanimivega, pa mislim, da ni. Zato smo se lepo poslovili od Anite in tako končali naše kltivanje. To je bilo namreč zadnje. Ampak Pénova trojka se ne da. Si bo do prihodnje številke že kaj izmislila. Do takrat pa na svidenje!



Brezovec, »glavna ulica« (druge pa tako ni).



Anita Lang: »Tukaj na Melanjskem Vrhju mi je všeč.«

iskali Brezovec, tako smo se pa kar nenkrat znašli sredi vasi.

Vasi?!

Vse je bilo mirno, vse je bilo tiho, le pri eni hiši so na dvorišču nekaj delali.

»Dober dan!« smo lepo pozdravili, misleč, kako bodo veseli, da nas vidijo. Še povemo, kdo smo in zakaj smo tukaj. Oni pa nič, svoje so delali in na koncu komaj povedali, da so bili ondan tukaj novinarji iz kar dveh televizijskih hiš.

Počasi in zelo vztrajno smo začeli prebijati led. Ugotovil sem, da bi starejša gospa še največ povedala, zato sem stavil na njo. Pozneje smo se kar lepo pogovarjali in vse, kar smo želeli, tudi zvedeli. Zato se moram tej gospe Antoniji Lebar najlepše zahvaliti. Mlajša gospa in njen soprog sta bila bolj tiho pa še o Pénu nista imela najboljšega mnenja. No, če pomislim, koliko podrobnosti iz Péna sta našle, pa mislim, da ga vseeno rada prebirata.

Zanimalo nas je, koliko prebivalcev ima Brezovec. »Ja, nas je pet, je naštevata Antonija, dedek je sam, pri tem sosedu so trije, pri onem pet, pa vujna, ki je sama. Nekoč je bilo bolj živahno, tudi po deset ljudi je živelo v eni hiši. Zemljišče je uradno na Hrvaški strani, so pa državljani Slovenije. Če so kaj



Stare hiše na Melanjskem Vrhju so bile nekoč bogate, zdaj jih je pa kar nekaj, ki propadajo in delajo prostor novim zidanicam. Hiša na desni strani je že na Janževem Vrhju.



Sv. Krištof v Štefanovi kapelici

penelopa

19-letna šivilja in frizerka iz Hoč oz. Berkovec



Velika je 178 centimetrov, tehtnica pa kaže običajno 50 kilogramov. Nekaj modnih kreatorjev jo je že opazilo in po vsej verjetnosti se bo v novem letu podala na modne piste kot manekenka. In to je njena sanjska želja! Srce pa jo vse bolj vleče v Berkovce v ljutomerski občini.